

**Kadınların Üniversitede 100 Yılı
İnas Darülfünunu / Kadın Üniversitesi
1914–1919**

**100 Years Women at the University
Women's University 1914–1919**

© 2014

İSTANBUL KADIN MÜZESİ / WOMEN'S MUSEUM ISTANBUL

İstanbul Kadın Müzesi, İstanbul Kadın Kültür Vakfı kuruluşudur.

Women's Museum Istanbul was founded and is supported by Women's Culture Foundation Istanbul.

Kadınların Üniversitede 100 Yılı İnas Darülfünunu / Kadın Üniversitesi 1914–1919

100 Years Women at the University / Women's University 1914–1919

İSTANBUL
KADIN
MÜZESİ

伊斯坦布尔女性博物馆 • WOMEN'S MUSEUM ISTANBUL • موزه زنان استانبول
MUSEO DELLE DONNE DI ISTANBUL • MUZEYA JINÊ YA LI STENBOLÊ
STAMPILTÛIY AHÛSA RMUZEY • متحف النساء – إسطنبول • KVINDEMUSEET
ISTANBUL • KVINNOMUSEUM ISTANBUL • イスタンブール女性博物館
ЖИНОЧИЙ МУЗЕЙ СТАМБУЛУ • ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΙΣΤΑΝΜΠΟΥΛΑ
MUSEO DE LA MUJER, ESTAMBUL • ЖЕНСКИЙ МУЗЕЙ СТАМБУЛА
MUZEUM KOBIEŃ ISTANBUL • VROUWENMUSEUM ISTANBUL
ԻՍՏԱՆԲՈՒԼԻ ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱԼԱՆ • NÖK MÚZEUMA ISTANBUL • MUSEO DE
MUJERES ESTANBOL • МУЗЕЙ НА ЖЕНАТА – ИСТАНБУЛ • STAMP'OLİŞI
OXORCALURI MUZE • İSTANBUL TSIXUBZ MUZEY • MUSÉE DE LA
FEMME ISTANBUL • FRAUENMUSEUM ISTANBUL

İstanbul Kadın Müzesi, İstanbul Kadın Kültür Vakfı kuruluşudur.

www.istanbulkadinmuzesi.org
www.facebook.com/IstanbulKadinMuzesi
www.twitter.com/kadinmuzesi

Küratör

Curator

- Meral Akkent

Sergi danışmanı

Consultant

- Prof. Dr. Serpil Çakır

Sergi asistanları

Assistants

- Ege Zeytun
- Ira Tzourou
- Elif Şenyuva
- Miray Palaz

İngilizce çeviri

English translation

- Meral Akkent
- Hans-Martin Dederding

Osmanlıca metin çevirileri

Transcription of Ottoman texts

- Ege Zeytun

Grafik tasarım

Graphic design

- Alex Miskin

Bilgi ve belge katkısı yapan des-

tekçilere teşekkür ediyoruz

We are very grateful for the substantial contributions of

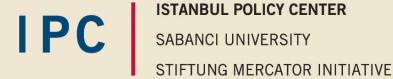
- Melek Açıkbaş
- Prof. Dr. Gediz Akdeniz
- Dr. Med. Burhan Akgün
- Rohat Alakom
- Dr. Hatçe Baltacıoğlu
- Yavuz Cilasun
- Prof. Dr. Jale Civelek
- Semahan Civelek
- Güldane Çolak
- Prof. Dr. Irini Dimitriyadis
- Prof. Dr. Emre Dölen
- Naim Avigdor Gülyüz
- Prof. Dr. Firdevs Gümüšoğlu
- Prof. Dr. Ersi Kalfoğlu
- Ayşe Kilimci
- Prof. Dr. Dursun Koçer
- Dalia Maya
- Mukadder Özgeç
- Prof. Dr. Norma Razon
- Yrd. Doç. Dr. Feryal Saygılıgil
- Mahinur Tuna
- Sinan Kaan Yerli
- Prof. Dr. Nuran Yıldırım

Özel teşekkürler

Special thanks to

- Alp Akoğlu
- Doç. Dr. Ayşe Gül Altınay
- Prof. Dr. Tomur Atagök
- Elif Avcı
- Mandana Azeri
- Seda Melek Bayramoğlu
- Doç. Dr. Aksu Bora
- Dr. Handan Çağlayan
- Özlem Gülin Dağoğlu
- Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu
- Lesli Jebahar
- Prof. Dr. Deniz Kandiyoti
- Riva Kastoryano
- Prof. Dr. Nilgün Kızıloğlu
- Elizavet Kovi
- Prof. Dr. Şefika Kurnaz
- Rezzan Özsafarti
- Doç. Dr. Burcu Pelvanoğlu
- Prof. Dr. Nil Sarı
- Şehlem Sebik
- Teri Sisa
- Doç. Dr. Şirin Tekeli
- Janet Alis Tuzkaya Tomasyan
- Mehmet Uyargil
- Nikolaos Uzunoğlu
- Prof. Dr. Nuran Yıldırım

Sponsorlar / Sponsors:

© 2014 İstanbul Kadın Müzesi
Her hakkı saklıdır. İçerik değiştirilemez, dağıtılamaz, yazı, ses, görüntü, tasarım, fikir olarak başka eserler oluşturulamaz.

© 2014 İstanbul Kadın Müzesi
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, including photocopying and recording, or by any information storage and retrieval system.

İçerik / Content

Türkiye’de Kadınların Üniversitede 100 Yılı	4	
	5	100 Years Women at the University in Turkey
İnas Darülfünunu ve Kadınlar Dünyası Dergisi	6	Women’s University and the magazine Kadınlar Dünyası (Women’s World)
İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919	11	Women’s University (İnas Darülfünunu) 1914–1919
İnas Sanayi-i Nefise Mektebi (Kadınlar için güzel sanatlar okulu) 1914–1923	17	Academy of Fine Arts for Women 1914–1923
Osmanlı İmparatorluğu dışında üniversite tahsili yapan ilk kadınlar	18	First female students from the Ottoman Empire to go abroad
Kadın Üniversitesi’nden karma eğitime - İlk öğrencileri, ilk mezunları hatırlamak	19	From Women’s University to coeducation - Remembering first students and graduates
Karma eğitim sürecinde - İlk öğrencileri, ilk mezunları hatırlamak	20	Time of coeducation - Remembering first students and graduates
Kadın akademisyenler: Öğretim ve idari kariyerler	21	Women scholars: Academic and administrative careers
Üniversiteleri daha kaliteli yapmak ya da israf edilen servet	24	Wasted wealth or making universities better
Başka bir üniversite mümkün	25	Another university is possible
Kaynaklar	26	Sources
Zeynep Hanım Konağı ve eski Hukuk Mektebi (Mekteb-i Hukuk-I Şahane)	27	Mansion of Mrs. Zeynep and Law School
İstanbul Kadın Müzesi – İstanbul Kadın Kültür Vakfı	28	Women’s Museum Istanbul – Women’s Culture Foundation Istanbul

Türkiye’de Kadınların Üniversitede 100 Yılı 1914–2014

12 Eylül 1914’te Osmanlı İmparatorluğu’nda kadınlar yüksek eğitim yapma hakkını kazandılar. Türkiye’de kadınların üniversiteye girebilme hakkını kazanmaları ile günümüz feminist kadın dergilerinin büyükannesi sayılan, *Kadınlar Dünyası* dergisinin çok yakından ilişkisi vardır. *Kadınlar Dünyası* dergisini, Nuriye Ulviye, şahsi servetini kullanarak bir grup kadın hakları aktivisti ile birlikte 4 Nisan 1913 ve 21 Mayıs 1921 tarihleri arasında çıkardı. Dergide, eğitim ve çalışma gibi alanlarda hak elde etme politikaları geliştirdiler, kadınlararası somut dayanışma projeleri gerçekleştirdiler, kadınlar için işyerleri kurdular.

Kadınlar Dünyası’nda “Biz de maarif vergisi veriyoruz.” yazan kadınlar, yüksek eğitimden yararlanmayı kadının en doğal hakkı olarak tanımladılar. Yüksek eğitim taleplerini entelektüel ve siyasi otoritelere ilettiler. Devletin eğitim siyasetine yön verme stratejisini izlediler.

Kadınlar Dünyası’nda, yükseköğrenim hakkının kadınlara tanınması için her kesimden kadının katıldığı bir kampanya başlatıldı. Dergideki tartışmalar ve etkili lobi çalışmaları, 7 Şubat 1914’te Darülfünun (üniversite) tarihinde ilk kez kadınlar için konferanslar düzenlenmesini sağladı. Bu konferanslar Türkiye’de kadınların yükseköğrenime katılmaları sürecinin başlangıcı oldu. 12 Eylül 1914’te bugün yerinde Fen ve Edebiyat Fakülteleri bulunan, *Zeynep Hanım Konağı’nda*, kadınlar için edebiyat ve fen bölümlerinden oluşan *İnas Darülfünunu*, yani kadın üniversitesi açıldı.

İstanbul Kadın Müzesi ve Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Forumu Türkiye’de kadınların üniversiteye giriş hakkını elde etmelerinin 100. Yılıni, uluslararası bir sempozyum ve bir sergi ile kutladılar.

Kadınların şekillendirdiği bir tarih sürecini hatırlatan bir sergi

İstanbul Kadın Müzesi’nin **Kadınların Üniversitede 100 Yılı - İnas Darülfünunu / Kadın Üniversitesi 1914 – 1919** sergisi, kadınların üniversiteye başlamalarının öyküsüne, *Kadınlar Dünyası* dergisinin oynadığı rol bağlamında ba-

kıyor. Sergide, *Kadınlar Dünyası’nda* dile getirilen yüksek eğitim talepleri, kadınların yüksek eğitim hakkını elde etmek için denedikleri yöntemler, yüksek eğitime giden yolda kadınların ittifak ortakları ve kadınların kadın üniversitesi deneyimi gibi örneklere yer veriliyor. Kadınların şekillendirdiği bir tarih süreci hatırlanıyor. Kadın akademisyenlerin öğretim ve idari kariyerlerinden örneklerle, akademide toplumsal cinsiyet eşitliği konusu, çeşitlilik kavramıyla da genişletiliyor. Sergi; kadınların yüksek eğitim hakkını kazanmalarının 100. yılında, üniversitede hem toplumsal cinsiyet eşitliğine ve hem de çeşitliliğe hangi alanlarda ve ne kadar yaklaşıldığı hakkında düşünmeyi öneriyor.

“Kadınların Üniversitede 100 Yılı - İnas Darülfünunu / Kadın Üniversitesi 1914 – 1919” sergisine 7 Kasım – 21 Aralık 2014 tarihleri arasında Yunanistan Başkonsolosluğu Sismanoglu Megaro ev sahipliği yaptı.

Türkiye akademiyasında toplumsal cinsiyet eşitliğini kurumsallaştırmak

Türkiye’de kadınların üniversiteye girme hakkını elde etmelerinin üzerinden 100 yıl geçti. Kadınlar şimdi, üniversitede toplumsal cinsiyet eşitliğine ne kadar yaklaşıldığını, akademinin hangi alanlarında var ya da yok olduklarını sorguluyorlar. Günümüzde yükseköğrenim kurumlarında verilen eğitimin kalitesiyle birlikte, akademide toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleşmesi ve özellikle de bunun ne kadar kurumsallaştırıldığı, üniversitelerin kalitesini belirleyen faktörler arasında yer alıyor.

Türkiye’de kadınların üniversiteye girme hakkını elde etmelerinin 100. yılında, üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için geliştirilen politikalar, programlar ve iyi uygulama örnekleri 6 – 7 – 8 Kasım 2014 tarihlerinde, Karaköy Minerva Palas’ta **Akademide Toplumsal Cinsiyet Eşitliği - Uluslararası İyi Örnekler Sempozyumu’nda** uluslararası bir platformda tartışıldı. Sempozyum, İstanbul Kadın Müzesi ve Sabancı Üniversitesi Toplumsal

Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Forumu’nun ortak çalışmasıyla organize edildi.

Türkiye’deki üniversitelerde de toplumsal cinsiyet eşitliğini ve çeşitliliği sağlayacak, kurumsallaştıracak ve koruyacak mekanizmalar geliştirilmesiyle ilgili çalışmalara ve üniversite politikalarında kalıcı sistem değişikliklerine yol açacak bir sürece katkı sağlaması ve üniversite kalitesini, kadın faktörü bağlamında yeniden tanımlama amacına yönelik sempozyumda İtalya, Avusturya, Almanya, İsviçre, Norveç, İngiltere, İsveç, Fransa ve ABD’deki üniversitelerden toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve çeşitliliği üniversitenin politikası yapmak için geliştirilmiş programlar, strateji konseptleri ve başarılı olmuş uygulama örnekleri tartışıldı. Türkiye’den de Ankara Üniversitesi’nde, Mersin Üniversitesi’nde ve Sabancı Üniversitesi’nde yürütülen, akademide toplumsal cinsiyet eşitliğini tesis etme programları irdelendi. TÜBİTAK gibi kurumların yurt dışındaki benzerlerinde, akademide toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik geliştirilmiş konseptler ele alındı.

Sempozyumun açılış konuşmasını Türkiye’de 1980 sonlarındaki ikinci dalga feminist hareketin en önemli aktivisti ve siyaset bilimci Şirin Tekeli, kapanış konuşmasını ise New York Üniversitesi’nden antropolog Emily Martin yaptı.

Sergi ve sempozyum, İstanbul Kadın Müzesi’nin “Kadın Kültür Mirası Etkinlikleri” konsepti bağlamında tasarlandı. Kadın Kültür Mirası Etkinlikleri, İstanbul Kadın Müzesi’nin sürekli sergisinde tanıtılan “ilk”lerin kültür mirasını tanımlar ve bu kültür mirasının günümüzde içerdiği anlamı inceler. Kültürel mirasın günümüzdeki anlamı, uluslararası konferans, panel ve seminerlerde disiplinlerarası bakış açısıyla incelenir.

Meral Akkent
Küratör
2014

100 Years Women at the University in Turkey 1914–2014

Women acquired the right to study at the university in the Ottoman Empire on September 12th, 1914. This was very closely related to the magazine *Kadınlar Dünyası* (Women's World), which is considered the grandmother of today's feminist journals. *Kadınlar Dünyası* was issued by Nuriye Ulviye, who used her personal resources, and a group of women's rights activists from April 4th, 1913 to May 21st, 1921. Through the magazine, women developed policies for acquiring rights in education and employment, implemented tangible projects for women's solidarity and started businesses for women.

Reminding that “We, too, pay taxes for education,” the authors of *Kadınlar Dünyası* defined women's right to education as one of their inalienable rights. They escalated their demands for higher education to intellectual and political authorities. They monitored the strategies of state politics concerning education.

Kadınlar Dünyası started a campaign to demand university education for women, and the campaign was supported by women of all strata. Discussions in the magazine and effective lobbying efforts led to the first conferences for women in the history of the Darülfünun (present-day Istanbul University) on February 7th, 1914. These conferences were the first step towards university education for women in Turkey. On September 12th, 1914, the *İnas Darülfünunu* (Women's University) for letters and natural sciences was opened in the Mansion of Ms. Zeynep, where the Faculty of Science and Letters stands today.

Women's Museum Istanbul and Sabancı University Gender and Women's Studies Forum celebrated the 100th anniversary of women gaining the right to university education in Turkey with an international symposium and exhibition.

An exhibition about a historical process shaped by women

The exhibition titled ***100 Years Women at the University Women's University 1914–1919*** presented by the Women's Museum Istanbul sheds light on the story of women

gaining access to university, the role played by the magazine *Kadınlar Dünyası* (Women's World), the demands for higher education voiced in the magazine, the methods employed by women to acquire the right to higher education, women's allies in their endeavors and the Women's University experience. The exhibition bears witness of a historical process shaped by women.

The issue of gender equality in academia is expanded to include diversity based on examples from the academic and administrative careers of women. A call is made to think on how close the current situation is to achieving gender equality and diversity in universities after a century of women acquiring the right to university education.

100 Years Women at the University - Women's University 1914–1919 was hosted between November 7th and December 21st at the Consulate General of Greece in Istanbul - Sismanoglu Megaro.

Institutionalization of equality measures in Turkish academia

Women in Turkey acquired the right to receive university education 100 years ago. Today, women question how close we are to achieving gender equality in university and the level of presence or non-presence of women in academic areas of study. The quality of universities is determined by the quality of the education they give as well as achieving gender equality in academia and particularly the institutionalization of such equality measures.

In commemoration of the centenary of women gaining the right to university education in Turkey policies, programs and best practices for gender equality in universities were discussed on an international level in the ***Gender Equality in Academia: International Best Practices Symposium*** between November 6th and 8th, 2014 at the Karaköy Minerva Palas. The symposium is organized by

Women's Museum Istanbul in association with **Sabancı University Gender and Women's Studies Forum**.

The goal of the symposium was to redefine university quality based on the gender factor and is expected to contribute to the processes in Turkey to establish mechanisms for implementing, institutionalizing and protecting gender equality and diversity in Turkish universities towards making permanent, systemic changes in university policies. Programs, strategic concepts and successful practices developed in universities in Italy, Austria, Germany, Switzerland, Norway, UK, Sweden, France and the United States to ensure gender equality and diversity were presented and also the Turkish examples of gender equality programs implemented in Ankara University, Mersin University and Sabancı University were examined. Concepts developed by the foreign counterparts of TÜBİTAK to ensure gender equality in academia were studied.

The opening lecture of the symposium was given by political scientist Şirin Tekeli, who is a leading activist of the second-wave feminist movement in Turkey in the late 1980s. The closing lecture was given by anthropologist Emily Martin from New York University.

The exhibition and symposium were designed as part of the “Women's Cultural Heritage” Program of the Women's Museum Istanbul. The Women's Cultural Heritage Program describes the cultural legacy of the “firsts” portrayed in the permanent exhibition of the Museum and investigates the significance of the cultural legacy on the present day. The meaning of women's cultural heritage is the subject of interdisciplinary studies through international conferences, panels and symposia.

Meral Akkent
Curator
2014

İnas Darülfünunu ve Kadınlar Dünyası Dergisi

Women's University and the magazine
Kadınlar Dünyası (Women's World)

Darülfünun'u istemek bizim hakk-ı insaniyemizdir. Bilmiyorum bunu istemekte ne fevkaladelik görülüyor? Asıl fevkaladelik hakkımızın verilmemesindedir.

To demand higher education is our right. It is not an astonishing demand. It is astonishing not to grant us our right to education.

Nuriye Ulviye

Nuriye Ulviye

4 Nisan 1913

Kadınlar Dünyası
yayımlandı

Nuriye Ulviye (1893 Gönen-1964 Kırkhhan)

Nuriye Ulviye, şahsi servetini kullanarak *Kadınlar Dünyası* dergisini yayımladı.

Publisher of the magazine *Kadınlar Dünyası*, using her own means in the beginning.

İnas Darülfünunu ve Kadınlar Dünyası Dergisi

Kadınlar Dünyası'nda, yüksek öğrenim hakkının kadınlara da tanınması için her kesimden kadının katıldığı bir kampanya başlatıldı.

Dergideki tartışmalar ve etkili lobi çalışmaları, 7 Şubat 1914'te Darülfünun (üniversite) tarihinde ilk kez kadınlar için konferanslar düzenlenmesini sağladı. 12 Eylül 1914'te ise, Zeynep Hanım Konağı'nda, kadınlar için edebiyat ve fen bölümlerinden oluşan İnas Darülfünunu, yani kadın üniversitesi, açıldı.

Women's University and the magazine *Kadınlar Dünyası* (Women's World)

The magazine *Kadınlar Dünyası* began an intensive campaign for the right of women to gain access to higher education.

As a result of the activities special lectures for women started at the university on 7 February 1914 and a women's university was opened in Istanbul on 12 September 1914 consisting of two departments: sciences and literature.

4 April 1913

First issue
of *Kadınlar Dünyası*
is published

Kadınlar Dünyası, kadınların ilerlemesi için gerekli olan adımları cesaretle gerçekleştirecek bir gazetedir.

Kadınlar Dünyası
4 Nisan 1913

Kadınlar Dünyası takes courageous steps for realising the progress of women.

Kadınlar Dünyası
4 April 1913

Nuriye Ulviye, şahsi servetini kullanarak *Kadınlar Dünyası* dergisini yayımladı.

İlk sayı: 4 Nisan 1913

Son sayı: 21 Mayıs 1921

Tiraj: 3000 üzerinde

Derginin sahibi: Nuriye Ulviye

Yayın şekli: İlk 100 gün günlük gazete olarak, daha sonra 25 sayfalık haftalık bir dergi

Çakır, 2014:134

Kadınlar Dünyası appeared between 4 April 1913 and 21 May 1921.

The magazine appeared with more than 3000 copies, in the first 100 days as a daily, afterwards weekly with 25 pages.

Çakır, 2014:134

Kadın dergilerinden örnekler / Women's magazines: some examples

1779

Für Hamburgs Töchter
Dünyanın ilk kadın dergisi

The world's first women's magazine

1845

Kypseli
Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Rum kadın dergisi ve aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu'nda yayımlanmış ilk kadın dergisi

The first Greek women's magazine, at the same time the first women's magazine in the Ottoman Empire

1858

English Women's Journal
İngiltere'nin kadınlar tarafından çıkarılan ilk kadın dergisi

The first women's magazine in England published by women

1862

Gitar
Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Ermeni kadın dergisi

The first Armenian women's magazine in the Ottoman Empire

1886

Şüküfezar
Yazı kadrosu da kadınlardan oluşan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk kadın dergisi

The first women's magazine in the Ottoman Empire published exclusively by female writers

1888

The Dawn
Avustralya'nın bir kadın tarafından yayımlanan ilk kadın dergisi

The first women's magazine in Australia published by a woman

1895

The American Jewess
İlk Amerikan Yahudi kadın dergisi

The first American-Jewish women's magazine

1913

Kadınlar Dünyası
Dile getirdiği feminist kadın politikası taleplerini hayata geçiren Osmanlı İmparatorluğu'ndaki ilk kadın dergisi

The first women's magazine in the Ottoman Empire, realising its own feminist claims

1978

Kadınca
Feminist içerikli popüler kadın dergisi

The first Turkish popular feminist women's magazine of the republican period

1987...

Feminist & Kaktüs & Pazartesi & Roza & Jujin & Eksik Etik & Martı & Akıllara Zazar & Feminist Politika & Feminist Eleştiri & Feminist Yaklaşımlar & Amargi & Cin Ayşe Fanzin & Deli Kadın & 5Harfliler...

Türkiye'deki ikinci feminist kadın hareketinin dergileri
Women's magazines of the second feminist movement in Turkey

İnas Darülfünunu ve *Kadınlar Dünyası* Dergisi

Women's University and the magazine *Kadınlar Dünyası* (Women's World)

Kadınlar Dünyası'nın ilk sayısı, nr. 1, 4 Nisan 1913

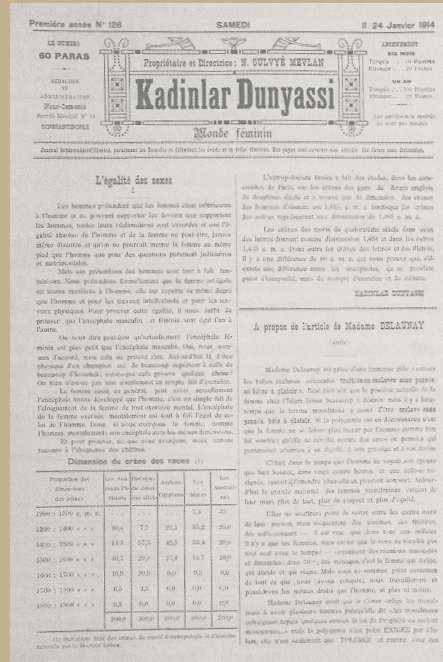
The first issue of *Kadınlar Dünyası*, 4 April 1913

Kadınlar Dünyası, nr. 168, 6 Nisan 1918

Kadınlar Dünyası, No. 168, 6 April 1918

Kadınlar Dünyası (1913–1921) 113. sayıdan sonra derginin ismi Latin harfleriyle de yazıldı. / Starting from its 113th number *Kadınlar Dünyası* also used the Latin alphabet in its title.

Dergi, 121. sayıdan itibaren 4 sayfalık Fransızca ek yayınladı *Kadınlar Dünyası*, 24 Ocak 1914

Kadınlar Dünyası published a four-page supplementary in French beginning from number 121. *Kadınlar Dünyası*, 24 Januar 1914

Darülfünun'u istemek bizim hakk-ı insaniyemizdir. Bilmiyorum bunu istemekte ne fevkaladelik görülyüyor? Asıl fevkaladelik hakkımızın verilmemesindedir.

Nuriye Ulviye

To demand higher education is our right. It is not an astonishing demand. It is astonishing not to grant us our right to education.

Nuriye Ulviye

Kadınlar Dünyası Kapağı, nr. 194, 26 Mart 1921
Fotoğraf: Matmazel Eliza Ayandalopolu, Kadıköy, Şarkı ve Musiki Cemiyeti keman ve ud muallimesi

Kadınlar Dünyası, meslek sahibi kadınları dergide fotoğrafları ile tanıtarak destekledi ve onları rol modeli olarak sundu.

First page of *Kadınlar Dünyası*, No. 194, 26 March 1921. In the picture: Mademoiselle Eliza Ayandalopolu, teacher of violin and lute in Kadıköy School of Song and Music.

Kadınlar Dünyası showed professional women on its front page thus at the same time supporting them and presenting them as role models.

Kadınlar Dünyası dergisi yazı kurulu

Editorial team of the magazine *Kadınlar Dünyası*

Kadınlar Dünyası: Katılımcı siyasal kültür

Kadınlar Dünyası'nın yazı kadrosu: (seçki) Nuriye Ulviye, Aziz Haydar, Emine Seher Ali, Mükerrerem Belkıs, Atiye Şükran, Nebile Akif, Mes'adet Bedirhan, Meliha Cenan.

Kadınlar Dünyası'nın mürettepleri de kadındı.

Kadınların hakları tanınmadıkça erkek yazılarına yer verilmeyeceği ilkesi kabul edildi.

Dergide okur mektupları önemli yer tutuyordu. Bu mektuplar izlenecek kadın politikalarının içeriğini de belirliyor ve katılımcı bir siyasal kültür oluşmasına fırsat tanıyordu.

Dergiyi çıkaran kadınlar, eğitim ve çalışma gibi alanlarda hak elde etme politikaları geliştirdiler, kadınlararası somut dayanışma projeleri gerçekleştirdiler, kadınlar için işyerleri kurdular.

Çakır, 2014:138

Kadınlar Dünyası: participatory political culture

Not only the writers of the magazine *Kadınlar Dünyası* were women, also the composers were women.

All texts of the magazine were to be written by women, until women's equality should be realised.

The letters to the editor determined the content of the women's policies adopted and led to developing a participatory political culture.

The publishers fought for the basic rights of women such as the right to education, professional activity, participation in community life, defined an independent identity of women, developed a sense of solidarity among women and created jobs for women.

Çakır, 2014:138

İnas Darülfünunu ve Kadınlar Dünyası Dergisi

Women's University and the magazine Kadınlar Dünyası (Women's World)

Darülfünun'u istemek bizim hakk-ı insani-yemizdir. Bilmiyorum bunu istemekte ne fevkaladelik görülüyor? Asıl fevkaladelik hakkımızın verilmemesindedir.

To demand higher education is our right. It is not an astonishing demand. It is astonishing not to grant us our right to education.

Nuriye Ulviye

Nuriye Ulviye

28 Mayıs 1913

Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-ı Nisvan Cemiyeti kuruldu

Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti ve Kadınlar Dünyası'nın talepleri (seçki)

- Kadın erkek eşitsizliğine karşı çıkılmalı.
- Kadınlar da çalışma yaşamına entegre edilmeli.
- Kadınlar için de yükseköğrenim olanakları sağlanmalı.
- Kadınlar kamu kuruluşlarında da çalışabilmeli.

Çakır, 2014:116

Some demands of the Ottoman Society for the Defence of Women's Rights the Women's World

- Inequality between women and men must be opposed.
- Women should be integrated into working life.
- Women should be provided opportunities for higher education.
- Women should be able to work in public institutions.

Çakır, 2014:116

Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti

Başkan / President: Nuriye Ulviye
Sekreter / Secretary: Pakize Sabri
Muhasebe / Accountant: Aziz Haydar
İdare Heyeti / Board: Fatma Pakize, Süreyya Lütfü, Sıdıka Ali Rıza, Aziz Haydar, Belkıs Şevket, Yaşar Nezihe, Sara Arif, Nimet Cemil, Şükûfe Nihal

Kadınlar Dünyası dergisini kuran kadınlar, kadın politikası yapmak için Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-ı Nisvan Cemiyeti'ni kurdular. "Kadın haklarını savunan her kadın" derneğe üye olabilirdi.

Ottoman Society for the Defence of Women's Rights

The founders of the magazine Kadınlar Dünyası established the Ottoman Society for the Defence of Women's Rights to realise women's policy. "Every woman who advocates women's rights can be a member of the association."

28 May 1913

The Ottoman Society for the Defence of Women's Rights was founded

Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti İdare Heyeti ve Kadınlar Dünyası Yazı Heyeti
Kadınlar Dünyası, nr. 119, 1913, s. 1.

The Board of Administration of the Ottoman Society for the Defence of Women's Rights and the editors of Kadınlar Dünyası
Kadınlar Dünyası, No. 119, 1913, p. 1.

5 Aralık 1913

İlk başarı: Müslüman kadınlar kamu dairesinde memur olabildiler.

Kimliği tespit edilebilenler: Müfettiş olarak işe alınan Bedra Osman (soldan ikinci oturan), Bedia Muvahhit (sağdan birinci oturan)
Kadınlar Dünyası, nr. 138, 17 Nisan 1914

Yedi Müslüman kadın ilk kez Telefon İdaresi'nde memur oldular.

The first seven Muslim women appointed to the Telephone Administration

Kadınlar Dünyası, No. 138, 17 April 1914

Aziz Haydar (1881 Mora Yarımadası – ölüm tarihi ve yeri bilgisine ulaşılamadı)
Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-ı Nisvan Cemiyeti üyesi,
Kadınlar Dünyası dergisi yazarı
Kadınlar Dünyası kapağı, nr. 139, 1 Mayıs 1914.

Aziz Haydar (1881 Peloponnese – date and place of death unknown)
Member of the Ottoman Society for the Defence of Women's Rights, writer of Kadınlar Dünyası
Cover of Kadınlar Dünyası, No. 139, 1 Mai 1914

Kadınlar Dünyası kadınlar için eğitim talep ediyordu

Kadınlar Dünyası, kendi serveti ile kız öğrenciler için özel okul açan Aziz Haydar gibi kadınları ve gerçekleştirdikleri projelerini tanıtarak, destekliyordu.

Kadınlar Dünyası lobbying for the education of women

Kadınlar Dünyası promoted women's projects, told their success stories and published photographs of women-entrepreneurs such as Aziz Haydar who opened a private school for girls using her own means.

5 December 1913

First success: Muslim women can be employed in public institutions.

İnas Darülfünunu ve *Kadınlar Dünyası* Dergisi

Women's University and the magazine *Kadınlar Dünyası* (Women's World)

Nuriye Ulviye

Nuriye Ulviye

Kadınlar Dünyası'nın yüksek eğitim için lobi çalışmaları

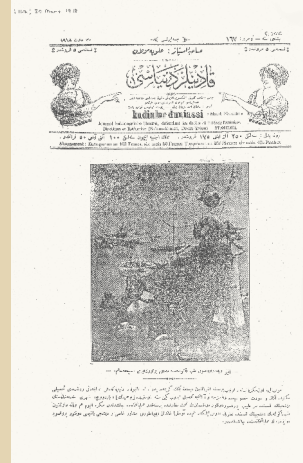
The lobbying of *Kadınlar Dünyası* for higher education

“Biz de maarif vergisi veriyoruz.”
Kadınlar Dünyası

“We, too, pay taxes for education.”
Kadınlar Dünyası

Kadınlar Dünyası'nda “Biz de maarif vergisi veriyoruz.” yazan kadınlar, yüksek eğitimden yararlanmayı kadının en doğal hakkı olarak tanımladılar. Yüksek eğitim taleplerini entelektüel ve siyasi otoritelere iletiler. Devletin eğitim siyasetini etkileme stratejisi izlediler.

In *Kadınlar Dünyası* women defined education as the natural right of women, addressed their demands to the intellectual and political authorities and tried to influence politics, arguing that they women were paying taxes for education, too.

“Vienna Darülfünunu Tıp Fakültesi'ne müdavim bir Türk kızı Seniha Hanım”, *Kadınlar Dünyası*, nr. 167, 30 Mart 1918, s. 1.

“Ms. Seniha, a Turkish female student at the University of Vienna, Faculty of Medicine”, *Kadınlar Dünyası*, No. 167, 30 March 1918, p. 1.

“Bugün Paris'te Dişçilik tahsilinde bulunan Belkıs Mahmut Hanımefendi”, *Kadınlar Dünyası*, nr. 138, 17 Nisan 1914, s. 6.

“Ms. Belkıs Mahmut currently studying dentistry in Paris”. *Kadınlar Dünyası*, No. 138, 17 April 1914, p. 6.

Başka ülkelere yüksek eğitim yapmak için giden kadın öğrencilerin tanıtımı, Osmanlı İmparatorluğu'nda da kadınların üniversitede öğrenim görme talebi için gerekçe olarak kullanıldı.

Kadınlar Dünyası demanded higher education for women in the Ottoman Empire, using reports about female Ottoman students abroad as an argument.

“Nobody can stop us to speak it out and to demand this.”

“We want women departments at the university. Is there no one in the nations and in the government who has a guilty conscience because we haven't been given this right? Is there nobody who is afraid of the curses of the following generation?”

Muslim girls and women in Russia have entered all branches of the university and they are very successful. What's the difference between them and us? They are Muslims, we are Muslims. They are human beings, we are, too. Is the difference perhaps that we are Ottoman? No, this is not the reason.

The reason lies in our beloved government: There are people who do not understand this point of view and who do not think about it.

Yes, we demand this. Nobody can stop us to speak out and demand this. We insist on this, because this demand is our right, our human right.”

Mükerrem Belkıs, “Milletle ve Hükümete bir Hitabe: Hak İsteriz”, *Kadınlar Dünyası*, 11 Temmuz 1913, nr. 86, s.1.

Mükerrem Belkıs, “Milletle ve Hükümete bir Hitabe: Hak İsteriz” (Address to the nation and government), *Kadınlar Dünyası*, 12 Juli 1913, No. 86, p.1.

“Söylememiz ve istememiz kesinlikle engellenemez”

“İstedığımız, hakkımız şudur: Biz kadınlara da Darülfünun'un kadın bölümleri açılmalıdır. Bu hakkımızın gasbedilmesinden dolayı millette, hükümette vicdani titreyen, gelecek nesillerin lanetlerinden korkan bir fert yok mu?”

Rusya'da Müslüman kızları, kadınları Darülfünun'ların bütün şubelerine girmişler, büyük muvaffakiyetler gösteriyorlar. Fark nedir? Onlar da Müslüman, biz de Müslüman. Onlar da insan, biz de. Yoksa eksiğimiz Osmanlı olmak mı? Hayır Osmanlı olmamız değil.

Sevgili hükümetimiz bu noktaları görmeyen, düşünmeyenlerin elinde...

Evet istiyoruz. Söylememiz ve istememiz kesinlikle engellenemez. Çünkü hakkımızdır, insanlık hakkımızdır.”

İnas Darülfünunu ve Kadınlar Dünyası Dergisi

Women's University and the magazine *Kadınlar Dünyası* (Women's World)

Darülfünun'u istemek bizim hakk-ı insaniyemizdir. Bilmiyoruz bunu istemekte ne fevkaladelik görülüyor? Asıl fevkaladelik hakkımızın verilmemesindedir.

To demand higher education is our right. It is not an astonishing demand. It is astonishing not to grant us our right to education.

Nuriye Ulviye

Nuriye Ulviye

Kadınlar hürdür

“Rusya’da İslam kızlarının üniversitenin her şubesine girerek başarı sağladıklarını görüp duramayız. Durmak haramdır.

Türk kadınları da hürdür. Hür olmak, haklarını geri almak istiyor. İşte bunun için her ilmi konuda bilgi sahibi olmak gereklidir.

Özellikle en yüksek mekteplerimizde ekseri muallimlerimiz erkektir. Niçin? Onların yerlerini niçin kadınlar işgal etmesin? Bunlar bizim gerçek haklarımızdır.”

Women are free

“We cannot hold back our demands because we see how in Russia Muslim girls enter every branch of the university and how successful they are. It is even a sin to stop demanding.

Turkish women are also free. They want to be free and want to get their rights back. For that reason it is necessary to engage in all sorts of study.

We mostly have male teachers at our universities. Why? Why should not women work in their places? To work there is also our true right.”

İnsanlık hakkı

“Bekleyecek zamanımız yoktur. Darülfünun'u istemek bizim insanlık hakkımızdır.

Bilmiyoruz bunu istemekte ne fevkaladelik görülüyor? Asıl fevkaladelik hakkımızın verilmemesindedir.”

“Kadınlar Dünyası” imzasıyla (Nuriye Ulviye), “Kadınların Tahsil-i İhtiyacı”, *Kadınlar Dünyası*, 29 Ekim 1913, nr. 115, s. 2.

Human right

“We have no more time. To demand higher education is our human right.

It is not an astonishing demand. It is astonishing not to grant us our right to education.”

“Kadınlar Dünyası” (Nuriye Ulviye), “Kadınların Tahsil-i İhtiyacı” (Women need higher education), *Kadınlar Dünyası*, 29 October 1913, No. 115, p. 2.

- Institutrice: (Özel öğretmen)
Küçük Hanım: Institutrice:
Küçük Hanım: Institutrice:
Institutrice:
Governess:
Young woman: Governess:
Young woman: Governess:
- O, artık siz... bize ihtiyaç kalmadı.
– Neden, şer Institutris?
– İşte Türk madamları Darülfünun isterler.
– Evet, Darülfünunda bulunmak istiyoruz. Avrupa’da da öyle değil mi?
– O!... Fakat Avrupa!...
– Oh, now you will have no need for us.
– Why, dear governess?
– Well, Turkish women are demanding a university.
– Indeed, we are. As in Europe, right?
– Oh!... but in Europe!...

Osmanlı İmparatorluğu’nda kız çocukları için eğitim kurumu örnekleri / Early schools for the education of girls in the Ottoman Empire

1831	1843	1849	1858	1869	1870	1873	1875	1870	1911
Ermeni Kız İlkokulu	Ebe Mektebi	Rum Kız İlkokulu	Rüşdiye (ortaokul)	Yedikule Kız Sanayi Mektebi (meslek okulu)	Edirne Alyans Kız Okulu	Amerikan Kız Koleji	Rum Kız Lisesi	Darülmuallimat (öğretmen okulu)	İnas İdadisi (lise)
Armenian school for girls (private)	School of Midwifery (state)	Greek Girls' Primary School (private)	Secondary school for girls (state)	Yedikule Girls' Industrial School (state)	Ecole de Filles de l'Alliance Israélite Universelle (private)	American College for Girls (private)	Greek Girls' High School (private)	Teacher training school for women (state)	High school for girls (state)

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919

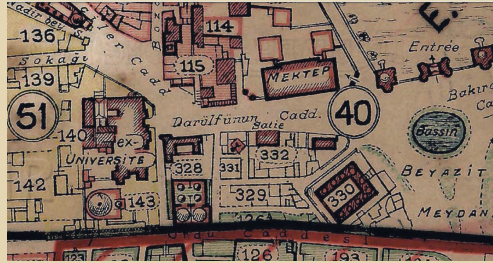
Women's University (İnas Darülfünunu) 1914–1919

7 Şubat 1914

7 Şubat 1914 Darülfünun'da (üniversitede) kadınlara açık konferanslar başladı.

Darülfünun konferans salonu, Zeynep Hanım Konağı'nın manejindeydi. (Laleli, haritada nr. 143) Conference Hall of Istanbul University was in the former Riding Hall of the Mansion of Ms. Zeynep (Laleli, on the map No. 143).

Kadınlara için konferanslar

Kadınlara Dünyası'nda ısrarla savunulan yüksek öğrenim hakkı talepleri, Darülfünun'da kadınlara için düzenlenen konferansları başlattı.

Bu konferanslar ise, Türkiye'de kadınların yüksek öğrenime katılmaları sürecinin başlangıcı oldu.

Darülfünun konferans salonunda haftada dört gün, 14:00–16:15 arasında yapılan konferansları, 700'e yakın kadın büyük ilgiyle izledi.

Lectures for women

Kadınlara Dünyası persistently expressed the right to higher education of women. As a result of the effective lobbying of the magazine special lectures for women were organized at the University of Istanbul, an institution which – till then – was open only to male students.

These lectures for women were the beginning of women's higher education in Turkey.

The special lectures took place in the Conference Hall of the Istanbul University four days a week from 14:00 to 16:15. About 700 women joined the lectures with great interest.

"*Darülfünunda Kadın*" başlıklı yazıda, derginin çıktığı gün kadınlara açık konferansların başladığı müjdeleniyor.

Kadınlara Dünyası, 7 Şubat 1914, nr. 128, s. 9

The article "*Women at the university*" announces that the special lectures for women are to start on the publishing day of the magazine.

Kadınlara Dünyası, 7 February 1914, No. 128, p. 9

Kadınlara Dünyası okuyucuları, konferans saatlerinin, kadınların günlük planlarına uygun olmasını istiyorlardı.

Derginin başyazarı Nuriye Mevlan, bu talepleri yazılarında dile getirdi: "*Darülfünun'daki kadınlara yönelik konferanslar, daha geç bir saatte başlamalı. Konferans saatlerinde kadınların yoğun işleri var. Bu düzenleme hiç olmazsa 'Hukuk-u Nisvan' (Kadın Hukuku) dersi için yapılmalıdır.*"

Ulviye Mevlan, "Mahmud Es'ad Efendi Hazretleri ve Hukuk-u Nisvan Dersi", *Kadınlara Dünyası*, nr. 132, 7 Mart 1914, s. 4.

The readers of *Kadınlara Dünyası* complained in letters to the editor that the time of the lectures were not suitable for the women's daily planning.

The editor Nuriye Mevlan supported this demand in her articles: "*The lectures for women at the university should start later. Women have a lot to do at the time of the lectures. This regulation should be adopted at least for the lectures for 'Women's rights'.*"

Ulviye Mevlan, "Mahmud Es'ad Efendi Hazretleri ve Hukuk-u Nisvan Dersi" (To Mr. Mahmud Es'ad and the lectures of women's rights), *Kadınlara Dünyası*, No. 132, 7 March 1914, p. 4.

Kadın öğrenciler en zor konuları anlıyorlar. Hayret verici.

"İnas Dârülfünunu'nda", Tanin, nr. 2191, 25 Ocak 1915, s. 4.

Female students can understand the most complicated subjects. It is astonishing.

"İnas Dârülfünunu'nda" (In the Women's University), Tanin, No. 2191, 25 Januar 1915, p. 4.

Darülfünun konferans salonu, Zeynep Hanım Konağı'nın manejindeydi. (Laleli)

Conference Hall of Istanbul University was in the former Riding Hall of Mansion of Ms. Zeynep (Laleli).

Zeynep Hanım Konağı (haritada nr. 140) Mansion of Ms. Zeynep (on the map No. 140)

Zeynep Hanım (doğum tarihi bilinmiyor, Mısır – 1881, İstanbul)

Hayırsever. Zeynep Kamil Hastanesi'ni yaptırdı (1862). Konağını yetimhane olarak bağışladı (1903), İstanbul'un ilk Müslüman yetimhanesi açıldı (1903–1909), Bina 1909'da Darülfünun'a tahsis edildi.

Ms. Zeynep (date of birth unknown, Egypt – 1881, Istanbul) Benefactress. Founder of the women's hospital Zeynep Kamil Hastanesi, Istanbul (1862). Donated her mansion as the first Muslim orphan's home, Istanbul (1903). The building was allocated to Istanbul University in 1909.

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919

Women's University (İnas Darülfünunu) 1914–1919

Kadın öğrenciler en zor konuları anlıyorlar. Hayret verici.

Female students can understand the most complicated subjects. It is astonishing.

“İnas Dârülfünunu'nda”,
Tanin, nr. 2191, 25 Ocak 1915, s. 4.

“İnas Dârülfünunu'nda” (In the Women's University),
Tanin, No. 2191, 25 Januar 1915, p. 4.

12 Eylül 1914

İnas Darülfünunu açıldı

Zeynep Hanım Konağı, Laleli, yapım tarihi 19.yy sonu

Mansion of Mrs. Zeynep, Laleli, Built in the end of the 19th century (on the site of today's Literature and Sciences Faculty of Istanbul University).

12 September 1914

Women's University is opened

Ekim 1914

Osmanlı İmparatorluğu I. Dünya Savaşı'na girdi

Bir bina – İki üniversite

İnas Darülfünunu, şimdi yerinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bulunan Zeynep Hanım Konağı'nın sağ bölümünde 24 Ekim 1914'te öğretime başladı. Binanın sol bölümünde erkek öğrencilerin okuduğu Darülfünun bulunuyordu.

One building – two universities

The Women's University started in the right wing of the building on 24 October 1914. The left wing was used by male students of the university.

October 1914

The Ottoman Empire enters World War I

24 Ekim 1914

İnas Darülfünunu'nda öğretim başladı

24 October 1914

Women's University starts its first academic year

İnas Darülfünunu logosu

Logo of Women's University

Öğrenciler

“Darülfünun'a devam eden hanımlar iki tür aileden gelmektedir. Birisi, zengin ve çalışmaya ihtiyacı olmayan, yalnız yüksek tahsilde bulunmak amacıyla Darülfünun'a gidenler, ikincisi ileride hayatını kazanabilecek bir meslek edinmek amacıyla Darülfünun'a girenler. Özellikle bu ikinci grup çoğunluğu oluşturuyor.”

Müfide Ferid, “Kadınlığa Dair-Dârülfünunu'nda Kadın, Anket”,
Büyük Mecmua, nr. 6, 24 Nisan 1919, s. 90.

“Erkekler arasında dersleri ilgiyle takip edenler, ders notlarını ve kitaplarını zamanında okuyanlar çoğunlukta olmadığı halde, kızların hemen hepsi büyük bir gayret ve sebatla çalışmaktadırlar.”

“İnas Dârülfünunu'nda”, Tanin, nr. 2191, 22 Ocak 1915, s. 4.

Students

“The female students come from two types of families. The first group of the students are daughters of rich families. They do not study to earn their living, they just want to study. The second group – the majority – aims at having a profession to earn money.”

Müfide Ferid, “Kadınlığa Dair-Dârülfünunu'nda Kadın, Anket”
(About the Women – Women at the University, a survey),
Büyük Mecmua, No. 6, 24 April 1919, p. 90.

“Not all male students study their lecture notes or read the assigned books in time. But all the female students study with great effort and persistence.”

“İnas Dârülfünunu'nda” (In the Women's University),
Tanin, No. 2191, 22 January 1915, p. 4.

İnas Darülfünunu rozeti

Badge of the Women's University

Bölümler

Edebiyat ve Fen bölümlerinden oluşan İnas Darülfünunu'nda eğitim üç seneydi. Fen Bölümünün, Matematik ve Tabii Bilimler bölümleri vardı.

İnas Darülfünunu sınavları kazanarak kayıt yaptırmaya hak kazanan 22 öğrenciyle eğitime başladı. İlk mezunlarını 1917'de verdi.

Edebiyat Bölümü'nden yedi, Tabii Bilimler'den sekiz ve Matematik Bölümü'nden üç kadın öğrenci mezun oldu.

Departments

The Women's University had two faculties: literature and sciences. The Faculty of Sciences was divided into two departments: mathematics and natural sciences. Studies lasted three years.

Of the 22 students who passed the examinations for the matriculation in 1914 18 graduated in 1917: Seven students from the Faculty of Literature, eight students from the Department of Natural Sciences and three from the Department of Mathematics.

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919

Women's University (İnas Darülfünunu) 1914–1919

Etkili strateji, başarılı sonuç

İnas Darülfünunu, bizzat kadınlar tarafından yürütülen bir mücadelenin ve Maarif Nezâreti'ne başvurmak dahil, etkili lobi çalışmalarının sonucunda açıldı.

Kadınlar Dünyası ve Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-ı Nisvan Cemiyeti, kadınların yüksek eğitim taleplerinin sözcüsü oldular. Liberal düşünceli siyasi ve kültürel çevrelerle stratejik ilişkiler kurdular. Politik karar vericileri ziyaret ettiler, taleplerini anlattılar.

Yüksek eğitim taleplerini hürriyet, eşitlik ve kadının yaşam kalitesi bağlamında tanımladılar. Kız İdadileri (kız liseleri) ve Kız Öğretmen Okullarındaki, kadın öğretmen ihtiyacını da gerekçelerine dahil ettiler.

Women's effective lobbying

The Women's University is the result of a struggle carried out by women and also women's effective lobbying of – amongst other institutions – the Ottoman Ministry of Education.

Kadınlar Dünyası and the Ottoman Society for the Defence of Women's Rights were the main promoters of the demands for the higher education of women.

The members of the magazine and the association established strategic relationships with liberal representatives of contemporary political, cultural and intellectual life in order to realize their ideas.

They argued for the higher education of women in the context of women's quality of life including women's liberty and equality and also the need for female teachers in girls' high schools and teachers colleges for women.

Kadın öğrenciler en zor konuları anlıyorlar. Hayret verici.

Female students can understand the most complicated subjects. It is astonishing.

"İnas Dârülfünunu'nda",
Tanin, nr.2191, 25 Ocak 1915, s.4.

"İnas Dârülfünunu'nda" (In the Women's University), Tanin, No. 2191, 25 Januar 1915, p. 4.

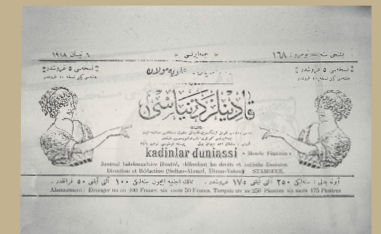
İnas Darülfünunu
Women's University

Kadınlar Dünyası'nın yazı heyeti / The editorial team of the Kadınlar Dünyası

*Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti
The Society for the Defence of Women's Rights*

Kadınlar Dünyası

Süleymanpaşazade Sami (1866–1917)

İsmail Hakkı Baltacıoğlu (1886–1978)

Ahmet Şükrü Bayındır (1875–1926)

Kadınların yüksek eğitime giden yolda ittifak ortakları / Partners on the way to women's higher education

Kadınlar Dünyası

Kadınlar Dünyası'nın yazar ve okuyucuları

The writers and the readers of *Kadınlar Dünyası*

Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti

The Ottoman Society for the Defence of Women's Rights

İsmail Hakkı Baltacıoğlu

Darülfünun pedagoji öğretmeni, eğitim reformcusu, İnas Darülfünunu'nu talebinin destekçisi, kadınlar ve politik karar vericiler arasında iletişim sağlayıcı ve uygulamadaki en etkin eğitimci

Teacher of pedagogy at the (male) university, educational reformer, active supporter the Women's University, most effective in addressing decision-makers and putting the idea of a women's university into practice.

Süleymanpaşazade Sami

İnas Darülfünunu açıldığında Darülfunun müdürü, kadınların İnas Darülfünunu talebinin aktif destekçisi

Rector of the (male) University at the time when the Women's University was opened, active supporter of the Women's University

Ahmet Şükrü Bayındır

İnas Darülfünunu açıldığında Maarif Nazırı, İnas Darülfünunu destekçisi

Minister of Education when the Women's University was opened, supported the founding of the Women's University

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919

Women's University (İnas Darülfünunu) 1914–1919

Kadın öğrenciler en zor konuları anlıyorlar. Hayret verici.

Female students can understand the most complicated subjects. It is astonishing.

“İnas Dârülfünunu'nda”,
Tanin, nr. 2191, 25 Ocak 1915, s. 4.

“İnas Dârülfünunu'nda” (In the Women's University),
Tanin, No. 2191, 25 January 1915, p. 4.

“Matematik Bölümü'nün (kadın) öğrencilerinden üçü, daha önce cebir öğrenmemiş olduğu halde, lisede iki senede öğretileni üç ayda başarıyla öğrenmişler ve dersleri kolaylıkla takip etmeye başlamışlardır.”

“İnas Dârülfünunu'nda”, Tanin, nr. 2191, 22 Ocak 1915, s. 4.

Felsefe derslerinde (kadın) öğrenciler en zor konuları anlayabiliyorlar. Genel olarak tartışma seminerlerinde verdikleri cevaplar, dersi anladıklarını ve ezberlemediklerini gösteriyor.

“İnas Dârülfünunu'nda”, Tanin, nr. 2191, 22 Ocak 1915, s. 4.

“There are (female) students in the Mathematics Department who had not been taught algebra before, but they learned within three months everything normally taught at school in two years, and then they could follow the lectures easily.”

“İnas Dârülfünunu'nda” (In the Women's University), Tanin, No. 2191, 22 January 1915, p. 4. 610

(Female) Students can easily follow the most difficult subjects in philosophy courses. Their contributions to discussions in seminars prove that they have understood – not simply learned by heart – the matter taught.

“İnas Dârülfünunu'nda” (In the Women's University), Tanin, No. 2191, 22 January 1915, p. 4.

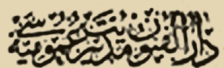

Hukuk Mektebi
(Mekteb-i Hukuk-i Şahane), Çatal Çeşme Sokağı, Cağaloğlu, yapım tarihi 1874

İnas Darülfünunu 1916–1917 ders yılında eski Hukuk Mektebi (Mekteb-i Hukuk-i Şahane) binasında öğrenim verdi. Bu bina sadece kadın öğrencilere aitti. 1918–1919 ders yılında ise, yeniden Zeynep Hanım Konağı'na geri döndü.

Law School, Cağaloğlu, built 1874

Women's University moved to the building of the Law School in 1916–1917 where the women students were on their own.

İnas Darülfünunu öğrencilerinin uyması gereken kurallar:

- İnas Darülfünunu öğrencileri, ders saatlerinden önce okulda bulunmak zorundadır.
- Öğrenciler, hastalık gibi geçerli nedenleri olmadıkça ve Darülfünun Müdür-i Umumisinden izin almadıkça, ders saatlerinde okulu terk edemezler.
- Gerek Darülfünun içinde, gerekse dışında, öğrencilerin kıyafetleri milli terbiyenin gerektirdiği sınırı aşamaz.
- Öğrenciler, bina içinde kendileri için belirlenen alanlar dışında bulunamazlar.

Baskın, 2007: 130

The Rules at the Women's University:

- Students must be at the university before the lectures start.
- Students mustn't leave the university during the lectures, exceptions are illness and by the rector's special permission.
- Within and outside the university the dress of the students must show respect to national customs.
- Students are not allowed to stay in areas of the university not intended for them.

Baskın, 2007: 130

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919

Women's University (İnas Darülfünunu) 1914–1919

Kapanış süreci

Closing process

1918–1919 ders yılında İnas Darülfünunu, Zeynep Hanım Konağı'na geri döndü.

In 1918–1919 the Women's University moved back to the mansion of Ms. Zeynep, its first location.

Osmanlı İmparatorluğu 1.Dünya Savaşı'ndan yenik çıktı. Müttefik Devletleri İstanbul'u işgal etti (13 Kasım 1918). Hükümet, İnas Darülfünunu'nun müdür ve öğretim elemanlarının maaşını kesti (1 Nisan 1919).

Maarif Nazırı Ali Kemal, Darülfünun Müdürü Ahmet Naim'e İnas Darülfünunu'nun kapatıldığını ve

kadın öğrencilerin Darülfünun'un Fen ve Edebiyat fakültelerindeki erkek talebelerle birlikte okuyacağını bildirdi.

Darülfünun Müdürü, kadın ve erkek öğrencilerin birlikte eğitimine karşı çıktı. Aynı binada fakat kadın ve erkek öğrenciler için sabah ve öğleden sonra olarak, iki program hazırladı.

After the Ottoman Empire was defeated in WW1, Istanbul was occupied by Allied Powers on 13 November 1918.

The Ottoman Government stopped financing the Women's University (1 April 1919), informing the Rector of Istanbul University that the Women's University was to be closed down and male

and female students were to study in the Faculties of Literature and Sciences of Istanbul University together.

The Rector of the University opposed to this decision and organized a time schedule for separate classes: classes for male students in the morning and for female students in the afternoon.

Karma eğitim tartışmaları / Coeducation – for and against

Basından destek / Supporting publisher

SABİHA ZEKERİYA SERTEL
(1895 Selanik / Thessaloniki – 1968 Bakü / Baku)

Karma eğitim destekleyicisi, gazeteci

Supporter of coeducation, journalist

Sabiha Zekeriyâ Sertel'in çıkardığı haftalık siyasi dergi *Büyük Mecmua'da*, karma eğitim konusunda anket düzenlendi. Ankete katılan üniversite öğrencilerinin, yazar ve düşünürlerin karma eğitimi destekleyen görüşlerine yer verildi.

Sabiha Zekeriyâ Sertel's magazine *Büyük Mecmua* organized a survey about views on coeducation amongst students, writers and journalists. The participants of the survey were all in favour of coeducation at the university.

Karşıt akademisyen Academic opponent

AHMET NAİM
(1872 Bağdat – 1934 İstanbul)

Darülfünun müdürü, felsefe profesörü, karma eğitim karşıtı

Rector of Istanbul University, professor of philosophy, opponent of coeducation

“Kız ve erkek öğrencilerin zânu be zânu (diz dize) okumaları İslam dinine aykırıdır.”

Baskın, 2007:165.

“It contradicts islamic principles, if young girls and young boys study ‘knee to knee’ together.”

Baskın, 2007:165.

Yazar desteği / Supporting writer

HALİDE EDİP ADIVAR
(1884 İstanbul – 1964 İstanbul)

Yazar, akademisyen, *Büyük Mecmua'nın* başyazarı, karma eğitim destekçisi

Literary figure, scholar, leader writer of the political magazine *Büyük Mecmua*, supporter of coeducation

“Mağazalarda kadın erkek beraber satıcılık edebilirse, Darülfünun dershanesinde de erkek kadın arkadaşıyla yan yana oturmak hakkını itiraz kabul etmez derecede kazanmıştır.”

Halide Edip, “Kız Darülfünunu Meselesi”, *Büyük Mecmua*, nr. 6, 1919

“If in stores men and women work side by side, women indisputably have the right to sit side by side with the male fellow students at the university.”

Halide Edip, “Kız Darülfünunu Meselesi” (The question of Women's University), *Büyük Mecmua*, No. 6, 1919.

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) 1914–1919

Women's University (İnas Darülfünunu) 1914–1919

1919 Karma eğitime doğru

Maarif Nezâreti, 1919'da mezun olacak kadın öğrencilere, Kadın Üniversitesi'nden veya erkek Darülfünunu'ndan mezun olma hakkı verdi. Şükûfe Nihal ve Fakihe, erkek Darülfünunu'nun Coğrafya bölümüne geçiş yaptı.

Karma eğitimi savunan öğretim görevlileri, örneğin laboratuvar derslerinin birlikte yapılmasını önerdiler.

1919 Towards coeducation

The Ottoman Ministry of Education allowed female students to graduate – if they wished – from the same faculty as the male students. As a result two female students, Şükûfe Nihal and Fakihe, changed over to the “male” Faculty of Geography.

Some academic teachers supporting coeducation suggested to teach both sexes together in lab courses.

Karma eğitime muhafazakar reaksiyon

Conservative reaction against coeducation

– Bunu da mı görecektim?
Büyük Mecmua, nr. 5, 3 Nisan 1919

– What else must my eyes see in my life!
Büyük Mecmua, No. 5, 3 April 1919

İnas Darülfünunu'nun 1914–1919 yılları arasında 53'si mezun olan 129 kadın öğrencisi oldu.

129 women studied at and 53 women graduated from the Women's University between 1914–1919.

Muhafazakar reaksiyonla alay

Ridiculing conservative circles

“Buraya öğleden sonra erkek giremez.”
Büyük Mecmua, nr. 5, 3 Nisan 1919

“In the afternoon no man is allowed here!”
Büyük Mecmua, No. 5, 3 April 1919

ALİ KEMAL
(1869 İstanbul – 1922 İstanbul)

Mart 1919 ve Mayıs 1919 arası Maarif Nazırı

Minister of Education from March to May 1919

“Aynı kalitede eğitim istiyoruz!” / “We demand the same quality of education!”

ZEHRA CELASİN
(1900 Sivas, Divriği – 1989 İstanbul)

İnas Darülfünunu'nun sekreteri,
Tarih ve Coğrafya Öğretmeni

The secretary of Women's University,
teacher of history and geography

ŞÜKÛFE NİHAL BAŞAR
(1896 İstanbul – 1973 İstanbul)

İnas Darülfünunu Coğrafya Bölümü öğrencisi,
üniversitede karma eğitimin savunucusu

Student of the Women's University, Faculty of
Geography, activist for coeducation at the university

“İnas Darülfünunu'nda inkılapçı ve ateşli ruhlarıyla kaplarına sığmayan ileri görüşlü kızlar Darülfünun'da bir yama gibi kalmayı kendilerine güç buluyorlardı.”

Zehra Celasin, Tarih Boyunca Kadın, İstanbul, 1946, s. 141

“Progressive female students with reformist and ardent spirits were not content to be second-class people at the university.”

Zehra Celasin, Tarih Boyunca Kadın, İstanbul, 1946, p. 141

Coğrafya bölümü öğrencisi Şükûfe Nihal başkanlığında bir grup kadın öğrenci, Maarif Nazırı Ali Kemal'i ziyaret etti, karma eğitim talep etti.

Kadın öğrenciler, erkek öğrencilere verilen kalitede eğitim hakkı talebiyle, kendi sınıflarını boykot ettiler, erkek öğrencilerin derslerine girdiler.

Geography student Şükûfe Nihal lead a group of female students to the Ottoman Ministry of Education, expressing their demand for coeducation to the Minister.

Demanding equal quality of education female students boycotted their classes and frequented the lectures of the male students.

Karma eğitim

Maarif Nezareti, karma eğitim karşıtı Darülfünun Müdürü Ahmet Naim'i başka göreve atadı.

1919–1920 eğitim yılı

Öğretim elemanları, kadın ve erkek öğrenciler için aynı dersi iki kez anlatmak istemediler. Kadın öğrenciler İnas Darülfünunu yerine, Darülfünun'a kayıt yaptırmaya başladılar.

16 Eylül 1921

Darülfünun Divanı Edebiyat, Fen, Hukuk fakülteleri için karma eğitim kararı aldı.

1921–1922 öğretim yılı

Üniversitede resmen karma eğitime geçildi.

Coeducation

The Rector of Istanbul University Ahmet Naim, an opponent of coeducation, is transferred to a different post by the Ministry of Education.

Academic year 1919–1920

The teaching staff does not want to teach the same subject twice a day. New female students start to matriculate directly in the (male) university.

16 September 1921

The senate of the male university votes in favour of coeducation in the faculties of literature, sciences and law.

Academic year 1921–1922

Coeducation officially starts at Istanbul University.

İnas Sanayi-i Nefise Mektebi (Kadınlar için güzel sanatlar okulu)

Academy of Fine Arts for Women

1914–1923

1914–1923

Acaba bu imtiyaz nereden geliyor?

Where does this privilege come from?

Mihri Rasim Müşfik Açıba

Mihri Rasim Müşfik Açıba

1 Kasım 1914

İnas Sanayi-i Nefise Mektebi açıldı

1 November 1914

Academy of Fine Arts for Women opened

“İnas Sanayi-i Nefise Mektebi nerede?”

Ressam Mihri Rasim Müşfik Açıba, Maarif Nazırı Ahmet Şükrü Bayındır'a kadınlar için güzel sanatlar akademisi açılması için başvurdu. Etkili oldu. Resim ve heykel bölümleri olan İnas Sanayi-i Nefise Mektebi'ne ilk sene 33 öğrenci alındı.

Eşitlik

“Muhterem Nazır Beyefendi, memlekete Meşrutiyet’le birlikte hürriyet, müsavat (eşitlik), uhuvvet (kardeşlik) geldi ama bütün bu nimetlerden sadece erkekler istifade ediyor, kadınlar hala olduğu yerde, bir adım bile ileri gitmiş değiller. Acaba bu imtiyaz nereden geliyor? Bugün her yerde müsavat ve adaletten söz ediliyor. Fakat İnas Sanayi-i Nefise Mektebi nerede? Hep yapılanlar erkekler için.”

Aksel, 1977: 104.

MİHRİ RASİM MÜŞFİK AÇBA

1886 İstanbul – 1954 New York

İnas Sanayi-i Nefise Mektebi kuruluşunda öncü rol oynayan ressam, 1914–1919 arası bu okulun müdürü, eğitimci

The initiator of the Academy of Fine Arts for Women, director (1914–1919), painter, teacher

“Where is the art school for women?”

The painter Mihri Rasim Müşfik Açıba applied to Ahmet Şükrü Bayındır, Minister of Education demanding the opening of an academy of fine arts for women. Her application was successful. The Academy of Fine Arts for Women started with 33 students matriculating in the two departments of painting and sculpture.

Equality

“Honourable Minister, Sir. With the introduction of constitutional monarchy, the country is enjoying freedom, equality, fraternity, but these blessings are only for men. Womenfolk are still standing where they have always been and are not even moving one step forward. Where does this privilege (for men) come from? Today everybody speaks of equality and justice. But where is the art school for women? Everything being done is for men.”

Aksel, 1977: 104.

Hukuk Mektebi (Mekteb-i Hukuk-i Şahane), Cağaloğlu, yapım tarihi 1874. İnas Sanayi-i Nefise Mektebi, bu binanın üst katındaydı. 1914–1917 yılları arasında, İnas Darülfünunu ile birlikte aynı binayı paylaştı.

The Academy of Fine Arts for Women shared one building with the Women's University from 1914–1917. It was situated at the top floor of the building.

Ömer Adil, “Kızlar Atölyesi”, Tuval üzerine yağlıboya, 81×118 cm.

Ömer Adil, “Women's class”, Oil on canvas, 81×118 cm.

Okul müdürleri: Açılıştan sonra ilk ay Ali Sami Boyar, Mihri Rasim Müşfik Açıba (1914–1919), Ömer Adil ve Feyhaman Duran (1919–1923). Resim atölyesi yöneticileri: Mihri Rasim Müşfik Açıba, Ali Sami Boyar, Aznif Hraçya

Mihri Rasim Müşfik Açıba was the director of the academy between 1914 and 1919. She was also one of the three teachers in the painting department. Ms. Aznif Hraçya was the second female teacher for painting.

13 Ocak 1923

Karma eğitime geçildi

13 Januar 1923

Beginning of coeducation

Zükur Sanayi-i Nefise Mektebi (erkek güzel sanatlar okulu), şimdiki Eski Şark Eserleri Müzesi

The building of the Academy of Fine Arts for Men (Today the Ancient Orient Museum)

Aynı bina – Aynı dersler

İnas Sanayi-i Nefise Mektebi 1917–18 ders yılında erkek güzel sanatlar okulu binasına taşındı, çünkü coğrafya, etnoğrafya, botanik ve zooloji konulu çizim objeleri, her gün erkek güzel sanatlar okulundan getiriliyordu.

Organizasyon kolaylığı gerekçesiyle Maarif Nazırı Ahmet Şükrü, erkek ve kadın öğrencilerin aynı binada eğitim görmelerine karar verdi.

One building–separate education

The Academy of Fine Arts for Women moved to the men's fine arts school building in the winter term of 1917. The reason was that all objects for the drawing lessons related to geography, ethnography, botany and zoology had to be transported from the Academy of Fine Arts for Men to the Academy of Fine Arts for Women every day. For making the organisation less complicated the Minister of Education, Ahmed Şükrü Bayındır, decided that male and female students should study in the same building.

Osmanlı İmparatorluğu dışında üniversite tahsili yapan ilk kadınlar / First female students from the Ottoman Empire to go abroad

...Vasatın üstüne çıkmak gerektiği ve bunun için de yüksek eğitim almanın elzem olduğu konusunda hemfikirdik. Avrupa'ya gitmek...

...We all agreed on the point that we should have higher education for not being average. To go to Europe...

Zabel Yesayan

Zabel Yesayan

Tahminen 1895 / about 1895

ZABEL YESAYAN

1878 İstanbul – 1943 Sibiry'a'da öldüğü düşünülüyor / probably in Siberia

Sorbonne Üniversitesi'nde edebiyat ve felsefe eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Ermeni kadın yazarı

Ottoman Armenian writer, the first Ottoman Armenian woman to have a university education, graduated from the University of Sorbonne in the fields of literature and philosophy

1903

ZARUHİ SEROPE KAVALCIYAN

1877 Adapazarı – 1969 İstanbul

Illinois Üniversitesi, Tıp Fakültesi'nde tıp eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk kadın hekimi, Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Ermeni kadın hekimi

The first woman doctor of the Ottoman Empire, studied at the University of Illinois College of Medicine

Tahminen 1907 / about 1907

HURİYE ÖNİZ BAHA

1887 İstanbul – 1950 İstanbul

Londra Üniversitesi'nin kadın bölümü Bedford College'de pedagoji eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Rum kadın öğretmeni

The first Ottoman Greek woman teacher, studied pedagogy at Bedford College, a higher education college for the education of women in the University of London

1910'lar / about 1910

NURA POLATOVA

1800'lerin sonu / End of 1800ies – 1978, Erivan / Yerevan

Erivan Üniversitesi'nde Rus filolojisi eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Kürt kadın dilbilimcisi

The first Kurdish woman in the Ottoman Empire receiving academic training, graduated from Erivan University, Faculty of Russian Philology

1910'lar / about 1910

ZABELLE C. BOYACIYAN

1873 Diyarbakır – 1957 Londra / London

Slade School of Fine Art'da (Londra) güzel sanatlar eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk profesyonel Ermeni kadın ressamı

First professional Ottoman Armenian woman painter, studied at Slade School of Fine Art, London

1915

SAADA EMİN KAATÇILAR

1888 İzmir – 1982 İzmir

Ecole de Médecine'de (Cenevre) tıp eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Müslüman kadın hekimi

The first woman Muslim doctor in the Ottoman Empire, graduated from Ecole de Médecine, Geneva

1916

MUKBİLE REŞAD

Doğum tarihi ve yeri bilgisine ulaşılamadı / No information available – 1925 Paris

École des beaux-arts'da (Cenevre) heykel eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Müslüman kadın heykeltıraşı

The first Muslim woman in the Ottoman Empire studying sculpture, graduated from the École des Beaux-Arts, Geneva

1924

MELPO LOGOTHETİ MERLİE

1889 İskeçe / Xanthi – 1979 Atina / Athens

Sorbonne Üniversitesi'nde müzik bilimi eğitimi alan ilk Rum kadın müzikolog

The first Greek woman musicologist, graduated from the Department of Music and Musicology of Sorbonne University

1926

HELEN CHALKOUSİ

1901 İstanbul – 1993 Atina / Athens

Sorbonne Üniversitesi'nde dilbilimi eğitimi alan Türkiye'nin ilk Rum kadın öğrencisi

The first Greek woman linguist in Turkey, graduated from Institut National des Langues et Civilisations Orientales of Sorbonne University

1930'lar / 1930ies

SEZA SİRAN ZARİFİAN KÜPELİYAN

1903 İstanbul – 1973 Beyrut / Beirut

Columbia Üniversitesi, Graduate School of Journalism'de gazetecilik eğitimi alan Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Ermeni kadın gazetecisi

The first Ottoman Armenian woman journalist, studied at Columbia University, Graduate School of Journalism

1952

AZİME KUTLAY

*1930 Ankara, Haymana, Kose / Kerpiç Köyü

Florida Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde pedagoji öğrenimi alan Türkiye'nin ilk Kürt kadın eğitimcisi

First Kurdish woman educator in Turkey, studied at Florida State University College of Education

Kadın Üniversitesi'nden karma eğitime From Women's University to coeducation

Dürüstlük, bir eylemde istenen ile gerçekleştirilenin aynılığıdır.

Honesty is when the desired and the realized meet.

İoanna Kuçuradi

İoanna Kuçuradi

1917

HATİCE SABİHA GÖRKEY
1888 İstanbul – 1963 ölüm yeri bilgisine ulaşılamadı / place of death unknown

İnas Darülfünunu Matematik Bölümü ilk mezunlarından

One of the first graduates of the Women's University, Department of Mathematics

1917

AYŞE MELİHA ULAŞ EKEMAN
1901 Sinop – 1942 ölüm yeri bilgisine ulaşılamadı / place of death unknown

İnas Darülfünunu Edebiyat Bölümü ilk mezunlarından

One of the first graduates of the Women's University, Faculty of Literature

1918

AYŞE SENİHA NAFİZ HIZAL
1897 Adapazarı – 1985 İstanbul

İnas Darülfünunu Fünun Bölümü'nden (Fen Fakültesi'nden) birincilikle mezun oldu

Graduated from the Women's University, Faculty of Sciences with an honours degree

1918

BELKIS MUSTAFA
1896 İstanbul – 1925 Berlin

İnas Sanayi-i Nefise Mektebi resim bölümü ilk mezunu

The first graduate of the Women's Academy of Arts, Department of Painting

1919

ŞÜKÛFE NİHAL BAŞAR
1896 İstanbul – 1973 İstanbul

Darülfünun'un Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'nün erkek öğrencileri bölümüne geçerek bitirdi (1919) ve Zükur Darülfünunu'ndan (Erkek Üniversitesi'nden) mezun ilk kadın öğrenci oldu

The first woman student who left the Women's University to continue her studies in the (male) university, Faculty of Geography (1919) First woman student who graduated from the (male) university

İlk öğrencileri, ilk mezunları hatırlamak / Remembering first students and graduates

1920

İnas Darülfünunu Edebiyat Bölümü kadın talebeleri ve öğretmenleri

The women students and the teachers of the Literature Faculty of the Women's University

Darülfünun Kimya Bölümü karma eğitimde (1921-1922 öğretim yılı ve sonrası olabilir)

University of Istanbul, coeducative class in the Department of Chemistry (probably in or after the academic year 1921-1922)

1922-1923

Tıp Fakültesi'nin ilk kadın öğrencileri öğretmenleri ile birlikte

First women students in the Faculty of Medicine with their professors

Kadın öğrenciler Tıp Fakültesi'nde, Anatomi anfsi (karma eğitimin başladığı 1922-1923 öğrenim yılı ile 1926 arası olduğu düşünülüyor)

Women students in the Faculty of Medicine, class of anatomy (probably between the academic year 1922-1923 and 1926)

İhtisas Dalları / Field of medicine	Adet / Total
Çocuk Hastalıkları / Paediatrics	95
İç Hastalıkları / Internal medicine	75
Doğum ve Kadın Hastalıkları / Gynecology	58
Akıl ve Sinir Hastalıkları / Psychiatry	10
Genel Şirurji / Surgery	10
Patolojik Anatomi / Pathology	9
Bakteriyoloji / Bacteriology	8
Göz Hastalıkları / Ophthalmology	7
Deri Hastalıkları ve Frengi / Dermatology	6
Kulak Boğaz Burun / Otolaryngology	6
Radyoloji / Radiology	4
Tıbbi Kimya / Medical chemistry	4
Ortopedi / Orthopedics	2
Fizyoterapi / Physiotherapy	1
Farmakoloji / Pharmacology	1
Mütehassıs (toplam) / Specialized doctors (total)	298
Mütehassıs olmayanlar / General practitioners	212
Toplam doktor sayısı / Medical doctors (total)	510

Türkiye'de 1922-1952 arasında kadın doktor sayısı ve uzmanlık alanları
Mutlu, 1953: 103.

Numbers of women doctors with their specializations in Turkey from 1922 to 1952
Mutlu, 1953: 103.

Karma eğitim sürecinde / Time of coeducation

Ben Hukuk Fakültesi'ni kızlara açtırmak ve hukuk tahsili yapmak istiyordum.

I wanted women to be able to matriculate in the Faculty of Law, because I wanted to study law myself.

Süreyya Ağaoğlu

Süreyya Ağaoğlu

1924

SABİHA BENGÜTAŞ
1904 İstanbul - 1992 İstanbul

Sanayi-i Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Akademisi) Heykel Bölümü ilk mezunu

First woman to graduate from the Academy of Arts, Department of Sculpture

1925

SÜREYYA AĞAOĞLU
1903, Azerbaycan, Şuşa / Azerbaijan, Shusha - 1989, İstanbul

Hukuk Fakültesi mezunu ilk Müslüman kadın avukat

First Muslim woman to graduate from the Faculty of Law

1925

TÜRKAN ÖRS BAŞTUĞ
1900 İstanbul - 1975 İstanbul

İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümünün ilk kadın mezunlarından

One of the first women graduates of Istanbul University, Faculty of Literature, Department of Philosophy

1933

SABİHA RIFAT GÜRAYMAN
1910, Manastır / Bitola - 2003, İzmir

İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümünün ilk kadın mezunu

First woman to graduate from the Technical University of Istanbul, Department of Civil Engineering

1935

SARA FARHİ HUNTZINGER
1912 İstanbul - 1980 Paris

Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun ilk Türk Yahudi kadın ressam

First Turkish Jewish woman painter to graduate from the Academy of Fine Arts

İlk öğrencileri, ilk mezunları hatırlamak / Remembering first students and graduates

Beş kişiydik, dördü kız. Bazen geç kalırdım. Felsefe hocamız Ahmed Naim 'Nerdesin, haydi derse başlayalım!' derdi. Başlaması için sınıfta illa erkek olacaktı, kızlara ders anlatmak ağırına giderdi.

Macit Gökberk
Benk, 1982: 13.

We were five students altogether, four were women. Sometimes I was late. Our philosophy professor Ahmed Naim used to say: "Here you are at last, so let's start!" For him it was important to have a male student in the group. Teaching women offended him.

Macit Gökberk
Benk, 1982: 13.

1938

FANİ KOHEN MOTOLA
1913 İstanbul - 2006 İstanbul

Hukuk Fakültesi mezunu ilk Türk Yahudi kadın avukat

First Turkish Jewish woman lawyer to graduate from the Faculty of Law

1940

RAHİME BATU
1906 İstanbul - 1996 İstanbul

Türkiye'nin ilk kadın operatörü

First woman surgeon in Turkey

1953

ALTAN EDİGE
1927 İstanbul - 1977 Almanya / Germany

Türkiye'nin ilk kadın Yüksek Makine Mühendisi

First woman mechanical engineer in Turkey

1956

BEKİ TELVİ PROBST
*1935 İstanbul

İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Bölümü mezunu ilk Türk Yahudi kadın

First Turkish Jewish woman to graduate from the University of Istanbul, Department of Journalism

Kadın akademisyenler: Öğretim ve idari kariyerler

Women scholars: Academic and administrative careers

Kadınların sadece öğretmenlik yapabileceği gençlik günlerime baktığımda ne çok yol aldığımızı daha iyi görüyorum.

In my youth women could only receive an education to be a teacher. Having this in mind I realize how much progress we (women) have made since then.

Remziye Hisar

Remziye Hisar

1920

HATİCE SAFİYE ALİ KREKELER
1891 İstanbul – 1952 Dortmund

Kadın hastalıkları ve doğum dersi veren ilk kadın eğitimci (Robert Kolej Tıp Fakültesi, İstanbul)

First Muslim instructor for obstetrics and gynecology (Robert College Faculty of Medicine, İstanbul)

1929

MÜFİDE KÜLEY
1904 Sakız Adası / Chios – 1995 İstanbul

Tıp Fakültesi'ndeki ilk kadın asistan (İstanbul Üniversitesi)

First woman assistant in the Faculty of Medicine (İstanbul University)

1933

REMZİYE HİSAR
1902 Üsküp / Skopje – 1992 İstanbul

Fen Fakültesi Kimya Bölümü'nün ilk kadın öğretim üyesi (İstanbul Üniversitesi)

First woman lecturer in the Chemistry Department, Faculty of Sciences (İstanbul University)

1937

NURİYE PINAR ERDEM
1914 İstanbul – 2006 İstanbul

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji Enstitüsü'nün ilk kadın asistanı

First woman assistant in the Institute of Geology, Faculty of Sciences (İstanbul University)

1937

MARİ PARİS PİŞİMİŞ
1911 İstanbul – 1999 Meksika / Mexico

Matematik doktorası yapan ilk kadın akademisyen (İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi)

First woman scholar holding a PhD in Mathematics (Mathematics Department, İstanbul University)

1945

KAMİLE ŞEVKİ MUTLU
1906 İstanbul – 1987 Ankara

Türkiye'nin ilk kadın tıp profesörü (Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi)

First woman professor of medicine in Turkey (Faculty of Medicine, Ankara University)

1954

NÜZHET GÖKDOĞAN
1910 İstanbul – 2003 İstanbul

Türkiye'nin ilk kadın dekanı (İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi)

First woman dean in Turkey (Faculty of Sciences, İstanbul University)

1955

SARA AKDİK
1897 Girit / Crete – 1982 İstanbul

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Farmakobotanik ve Genetik Kürsüsü'nün ilk kadın başkanı

First woman director in the Department of Pharmacobotanics and Genetics, Faculty of Sciences (İstanbul University)

1960

SELMA SOYSAL
1924 Zonguldak – 2011 İstanbul

Türkiye'nin ilk kadın matematik profesörü (İstanbul Teknik Üniversitesi, Matematik Bölümü)

First woman professor of mathematics in Turkey (Mathematics Department, İstanbul University)

1966

NERMİN ABADAN UNAT
*1921 Viyana / Vienna

Türkiye'nin ilk kadın siyaset bilimi profesörü (Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi)

First woman professor of political sciences in Turkey (Faculty of Political Sciences, Ankara University)

"Kızların Hukuk Fakültesi'ne kabul edildiği 1921'deki menfi efkârı umumiye Tıp Fakültesi için devam etmekteydi. Gazetelerde kadınların doktorluk yapabilmelerinin imkânsız olduğuna dair çıkan yazılarda, mutaassıp fikirlerden başka, kadın organizmasının biyolojik farkı da ileri sürülmekteydi. Kızlar ise, büyük bir mücadeleye girişmişlerdi. Gruplar halinde, fikirleri-

ne itimat edilir zevatı bir bir ziyaret ediyorlar ve ikna-ya çalışıyorlardı. Usandırıcı derecedeki bu ziyaretlerin ve lehlerine çıkarabilmeye muvaffak oldukları yazıların yardımıyla gayelerine eriştiler. Eylül 1922'de Tıp Fakültesi'ne 7 kız talebe girdi."

Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu

"When women could immatriculate in the Faculty of Law in 1921, there was a negative reaction, which continued in the case of the Faculty of Medicine. In the press many articles appeared saying that it was impossible for women to be a doctor. Apart from tradition they argued with women's biological difference. The women, however, took on the struggle. In groups

they visited prominent figures in the country one by one, trying to convince them. They were succesful, because of their extremely persistent visits and because of the articles they organized in the press in their favour. In September 1922, the Faculty of Medicine accepted seven women students."

Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu

Kadın akademisyenler: Öğretim ve idari kariyerler

Women scholars: Academic and administrative careers

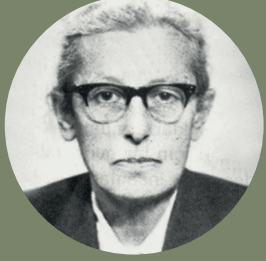
Mücadelem çetin koşullar altında geçti, fakat buna değdi.

My struggle was under harsh conditions, but it was worth it.

Nermin Abadan Unat

Nermin Abadan Unat

1974

SAFFET RIZA ALPAR
1903 İstanbul – 1981 İstanbul

Türkiye'nin ilk kadın rektörü (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

First woman rector in Turkey (Karadeniz Technical University)

1978

İOANNA KUÇURADI
*1936 İstanbul

Türkiye'nin ilk Rum kadın felsefe profesörü (İstanbul Üniversitesi, Felsefe Bölümü)

First Greek woman professor of philosophy in Turkey (Department of Philosophy, University Istanbul)

1978

BEDİÂ AKARSU
*1921 İstanbul

Felsefe bölümü başkanı ilk kadın profesör (İstanbul Üniversitesi, Felsefe Bölümü)

First woman professor of philosophy, holding a chair (Department of Philosophy, Istanbul University)

1980

MERİ HAGOPYAN URGANCIOĞLU
*1940 İstanbul

Türkiye'nin ilk kadın Ermeni göz hastalıkları profesörü (İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi)

First Armenian woman professor of ophthalmology (Faculty of Medicine, Istanbul University)

1982

JANET HANULA AKYÜZ MATTEI
1942 Bodrum – 2014 Boston, Massachusetts

Gökbilim doktorası yapan ilk Türk Yahudi kadın akademisyen (Ege Üniversitesi)

First Turkish Jewish woman to hold a PhD in astronomy (Ege University)

1987

DİHAN EZER ERYURT
1926 İzmir – 2012 Ankara

Yıldız evrimi çalışmalarını Türkiye'de başlatan Astrofizik profesörü (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara)

Professor of astrophysics who started stellar evolution studies in Turkey (Middle East Technical University, Ankara)

1988

NORMA RAZON
*1946 İstanbul

İlk Türk Yahudi kadın pedagoji profesörü (İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Pedagoji Bölümü)

First Turkish Jewish woman professor of education (Faculty of Literature, Department of Education, Istanbul University)

1989

BELKIS İZER HALFON
*1943 İstanbul

İlk Türk Yahudi kadın kimya profesörü (İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Organik Kimya bilim dalı)

First Turkish Jewish woman professor of chemistry (Faculty of Pharmacy, Organic Chemistry, Istanbul University)

1990

NEŞE ERDOK
*1940 İstanbul

Güzel Sanatlar Akademisi'nde atölye sahibi olan ilk ressam kadın profesör (İstanbul)

First woman professor of painting at the Academy of Fine Arts (Istanbul)

1992

İVET BAHAR
*1957 İstanbul

İlk Türk Yahudi kadın kimya mühendisi profesörü (İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Bölümü)

First Turkish Jewish woman professor of chemical engineering (Department of Chemistry, Istanbul Technical University)

Üniversitedeki cam tavan

Ben 1958'de doçent olduktan sonra Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi Kürsüsü kuruldu, oraya geçtim: Ancak kürsünün yönetimi, daha kıdemli olduğu için benden genç bir erkek akademisyene verildi. Bu kişi benim profesör olmamı istemedi, bir sürü bahane buldu, tez konumun kamu yönetimi ile ilgili olmadığını

ileri sürdü. Aslında bir kadının kürsü başkanı olmasına tahammül edemedi. Bu tutuma bugün toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık deniyor. Kamu yönetimi kürsüsünden ayrılıp Anayasa Hukuku Kürsüsü'ne geçtim. Tabii kürsü değişikliği yeni bir tez gerektirdi. 1966'da profesör oldum.

Prof. Dr. Nermin Abadan Unat

Glass ceiling at the university

I became associate professor in 1958 when the Chair of Public Administration at Ankara University was being established. I started to teach there. The chair of this department was given to a male academic who was younger than me. The argument was that he had been employed at the university for a longer time. He did not want me to be a professor, using a lot of arguments. One of them was that the topic of

my thesis did not belong to the field of public administration. Actually he did not want to tolerate a woman as chair holder. Today we would call this gender based discrimination. I left the Department of Public Administration and started to teach in the Department of Constitutional Law. Of course, this change made it necessary to work on a new thesis, too. Finally I became a full professor in 1966.

Prof. Dr. Nermin Abadan Unat

Kadın akademisyenler: Öğretim ve idari kariyerler

Women scholars: Academic and administrative careers

Özellikle en yüksek mekteplerimizde ekseri muallimlerimiz erkektir. Niçin?

We mostly have male teachers at our universities. Why?

Mükerrem Belkıs, 1913

Mükerrem Belkıs, 1913

1994

NİL MOLINAS
*1955 İstanbul

İlk Türk Yahudi kadın onkoloji profesörü (İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı)

First Turkish Jewish woman professor of oncology (Faculty of Medicine, Department of Internal Medicine, Istanbul University)

1996

ARŞALUYS KAYIR
*1946 Diyarbakır

Türkiye'nin ilk kadın Ermeni psikoloji profesörü (İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı)

First Armenian woman professor of psychology in Turkey (Faculty of Medicine, Department of Psychiatry, Istanbul University)

1999

ERSİ KALFOĞLU
*1959 İstanbul

Türkiye'nin ilk adli bilimler profesörü (İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Adli Tıp Enstitüsü)

First woman professor of forensic sciences in Turkey (Faculty of Medicine, Institute of Forensic Medicine, Istanbul University)

2003

NAKİYE BOYACIĞILLER
*1953 Los Angeles

Dekanlığı sürecinde, cinsiyet eşitliği politikalarını fakültesinde destekleyen kadın akademiyen (Yönetim Bilimleri Fakültesi, Sabancı Üniversitesi)

As a dean supporter of a policy of gender equality at her university (School of Management, Sabancı University)

2008

YEŞİM ARAT
*1955 İstanbul

İdari yetkilerini, üniversitede cinsiyet eşitliğini şekillendirme yönünde kullanan Akademik İşlerden Sorumlu Rektör Yardımcısı (Boğaziçi Üniversitesi)

A provost who uses her administrative power to promote gender equality in the university (Boğaziçi University)

2009

MARİLENA Z. LEANA-TAŞCILAR
*1980 İstanbul

Üstün zekalı ve yetenekli çocukların eğitimi ve psikolojisi alanında Türkiye'nin ilk Rum kadın yardımcı doçenti (İstanbul Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü)

First Greek woman assistant professor of education and psychology of gifted and talented children in Turkey (Department of Special Education, Istanbul University)

2009

AYLİN GÖRGÜN-BARAN
*1956, Maden, Elazığ

İdari yetkilerini, üniversitede cinsiyet eşitliğini sağlamak için kullanan bölüm başkanı (Hacettepe Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü)

Head of department who uses her administrative power to promote gender equality at the university (Hacettepe University, Department of Sociology)

2011

SONİA AMADO
*1959 İstanbul

İlk Türk Yahudi kadın psikoloji profesörü (Ege Üniversitesi, Psikoloji Bölümü)

First Turkish Jewish woman professor of psychology (Department of Psychology, Ege University)

2012

EVA ŞARLAK
*1962 İstanbul

Türkiye'nin ilk Rum kadın sanat tarihi profesörü (Işık Üniversitesi, Görsel Sanatlar Bölümü)

First Greek woman professor of art history in Turkey (Department of Visual Arts, Işık University)

2013

İRİÑİ DİMITRİYADİS
*1951 İstanbul

Türkiye'nin ilk Rum kadın rektör yardımcısı (Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul)

First Greek woman vice rector in Turkey (Bahçeşehir University)

"Dünya harbi henüz bitmişti. Babamı erken kaybetmiştim. Talebeliğimi, hayatımı bizzat kazanarak tamamladım."

Prof. Dr. Müfide Küley

"Sabancı Üniversitesi'nin MBA, EMBA programlarındaki kadınların oranı % 30 ile 40 arasında. Bunun % 50 olmasını istiyorum. Dekan olarak elimden gelen desteği yapıyorum. Üniversitedeki GENDER Forum'a da destek veriyorum."

Prof. Dr. Nakiye Boyacıgiller

"The First World War had just finished. I had lost my father early. I had to earn my living to study."

Prof. Dr. Müfide Küley

"The ratio of women in our programs varies between 30% and 40%, but I do want that to be 50%. In my capacity as dean, I'd like to do everything I can. I also support the Gender Forum at the university."

Prof. Dr. Nakiye Boyacıgiller

Üniversiteleri daha kaliteli yapmak ya da israf edilen servet / Wasted wealth or making universities better

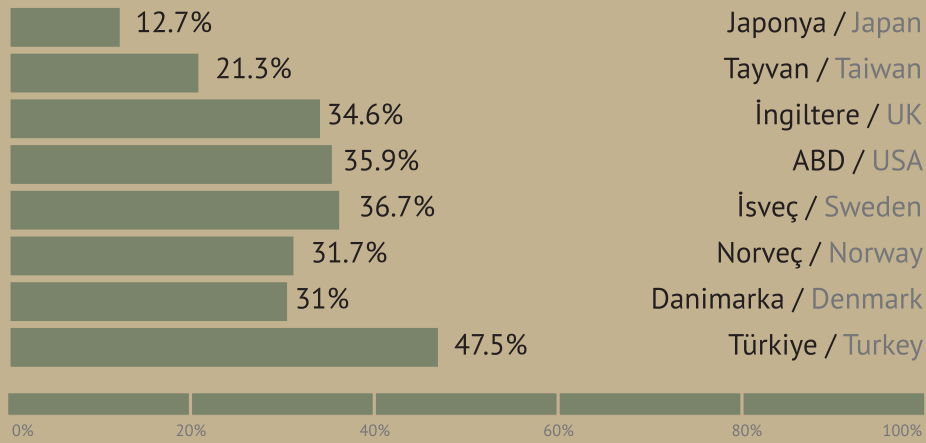
Bir kadının kürsü başkanı olmasına tahammül edemedi. Bu tutuma bugün toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık deniyor.

Actually he did not want to tolerate a woman as Chair holder. Today we would call this gender based discrimination.

Nermin Abadan Unat

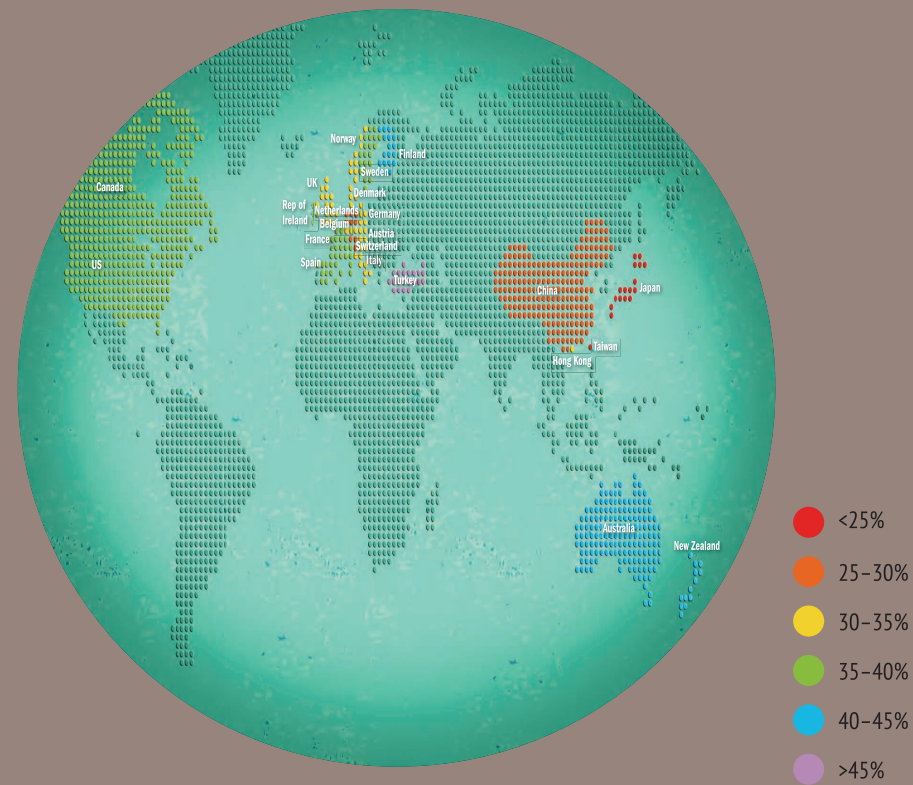
Nermin Abadan Unat

Elit üniversitelerde kadın akademisyen oranları, 2013 Percentage of women in academia in the top universities, 2013

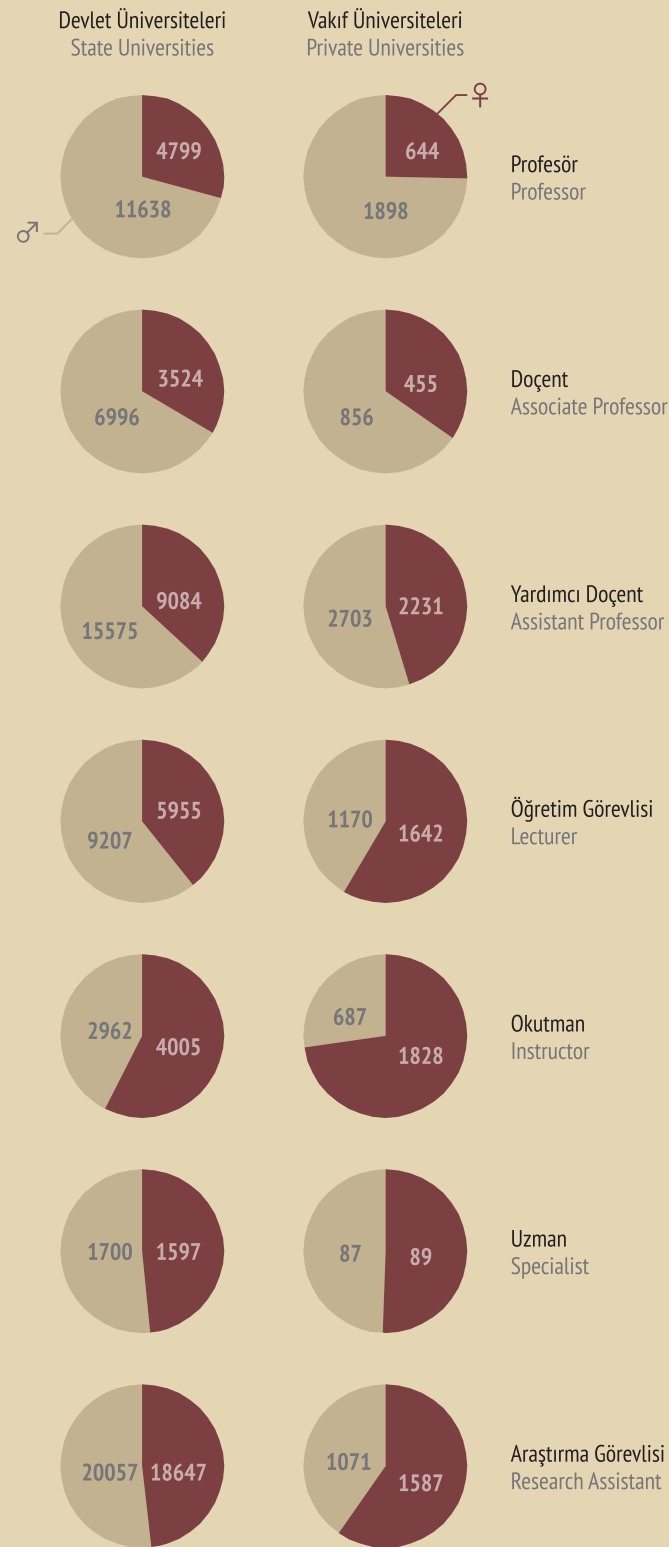
Kaynak / Source: THE - Times Higher Education Report 2013

Ülkelere göre akademide kadın oranı, 2013 Percentage of women in academia by country, 2013

Kaynak / Source: THE - Times Higher Education Report 2013

Ünvanlara göre Türkiye’de öğretim elemanı sayıları (2013–2014 öğretim yılı) Distribution of academic ranks and gender in Turkey (2013–2014 academic year)

Mutlu eden veri ya da sayıların gizemi

Türkiye’de% 47,5 oranındaki kadın akademisyen oranı var. Bu veri “THE – Yüksek Eğitimde cinsiyet eşitliği 2013” araştırmasının sonuçlarına göre, dünyadaki en yüksek kadın akademisyen düzeyi. Böylesine büyük akademisyen kadın grubu, yüksek eğitimin hangi kademesinde etkin?

Critical reading of the top academic representation

According to results of the survey “THE – Times Higher Education Report 2013” Turkey has a 47,5 per cent academic representation of women at universities. This figure comes close to achieving an equal gender split. Which positions do women academics at Turkey’s universities really hold?

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu verileri, Aralık 2013
Source: Data of the Board of Higher Education, December 2013

Başka bir üniversite mümkün Another university is possible

Feministanneler / Feministmothers

“türkiye’deki feminist annelerin satırlarını paylaşan, orta doğu teknik üniversitesi ve ankara üniversitesi kadın çalışmaları bölümlerinin ilk öğrencilerinden oluşan eğitimci, psikolog, doktor, kadın çalışmacısı anneler grubu...”

“we were among the first students of women’s studies departments at middle east technical university and ankara university. our website expresses the feelings of feminist mothers from turkey.”

feministanneler.blogspot.com

Kampus Cadıları / Campus Witches

“Üniversiteli kadınların kadın olmaktan kaynaklı yurttta, kampüste, sınıfta, sokakta karşılaştıkları sorunlar için üniversiteler arası dayanışma...”

“Solidarity with women at the university encountering gender based problems in students’ halls, on the campus, in class and in the street...”

facebook.com/KampusCadilari

Kadın öğrenciler kampüste, derslerde ve sosyal hizmetlerde toplumsal cinsiyeti sorguluyorlar.

Women students question gender on campus, in class, and in social services.

Üniversiteli Kadınlar Forumu
Bildirgesi, 2006

Declaration of University
Women’s Forum, 2006

Üniversiteli kadın kolektifi Women students collective

„Üniversitede, amfide, evde ve yurttta dönüştürücü ve özgürleştirici ...“

“Transforming and liberating university, lecture theatres, home and students’ halls...”

kadinkolektifi.kolektifler.net

Boğaziçi Üniversitesi Kadın Araştırmaları Kulübü Bogazici University Women’s Studies Club

“Kampüste, kadın araştırmalarına ilgi duyan öğrenciler için, kadın araştırmaları gündemli bir platform...”

“Platform on campus for students who are interested in women’s studies, with a women’s studies agenda...”

bukak.boun.edu.tr facebook.com/bukak.boun

İstanbul Teknik Üniversitesi Women In Engineering Komitesi Istanbul Technical University Women In Engineering Committee

“Üniversiteli kadınları hedeflerine ulaştırırken desteklemek, cesaretlendirmek ve deneyim kazandırmak...”

“transmit experience, support, encourage university women to reach their goals...”

twitter.com/ituieewie

ituieee.com/komiteler/wie

Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Kulübü Sabancı University Gender Club

“Hem kadınları hem de erkekleri farklı şekillerde kısıtlayan cinsiyetçiliği görünür kılmak...”

“Making visible discriminatory sexism which affects both women and men in different ways...”

facebook.com/cinskulup

Kadınların Üniversitede 100 Yılı İnas Darülfünunu / Kadın Üniversitesi 1914–1919

100 Years Women at the University Women's University 1914–1919

Resim ve alıntı kaynakları / Sources of illustrations and quotations

- Nuriye Ulviye: Serpil Çakır arşivi.
- Nuriye, 1913: 2.

- Kadınlar Dünyası, nr. 1, nr. 168, yazı kurulu (üst/top): Meral Akkent arşivi.
- Kadınlar Dünyası dergisi yazı kurulu (alt/bottom), Kadınlar Dünyası sayıları: Serpil Çakır arşivi.
- Nuriye, 1913: 2.

- Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti İdare Heyeti, Telefon İdaresi'nin memurları, Kadınlar Dünyası kapağı: Serpil Çakır arşivi.
- Nuriye, 1913: 2.

- Zehra Celasin: Yavuz Celasin arşivi.
- Şukufe Nihal Başar: Baskın, 2007:156.
- Karikatürler: Baskın, 2007:178 ve 179.
- Ali Kemal: yahyaduzenli.blogspot.com/2014/03/ali-sukru-bey-yasasaydi.html (Erişim: 15. 5. 2014).

- Nuriye Ulviye: Serpil Çakır arşivi.
- Kadınlar Dünyası sayıları: Meral Akkent arşivi.
- Nuriye, 1913: 2.

- Darülfünun konferans salonu; Zeynep Hanım Konağı; Zeynep Hanım Konağı'nın manevi: Sarı/Akgün/Kurt, 2011: 6.
- Jacques Pervititch Sigorta Haritası, Pafta 51, Atatürk Kıtıplığı, Kayıt nr: Harita 0588.
- Nuriye Ulviye: Serpil Çakır arşivi.
- Kadınlar Dünyası sayıları: Meral Akkent arşivi.

- Zeynep Hanım Konağı: Sarı/Akgün/Kurt, 2011: 6.
- İnas Darülfünunu logosu: Baskın, 2007:226.
- İnas Darülfünunu rozeti: Dölen, 2010.

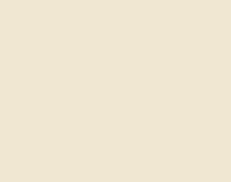
- Kadınlar Dünyası sayıları: Meral Akkent arşivi.
- Nuriye, 1913: 2.

- İsmail Hakkı Baltacıoğlu: Dr. Hatçe Baltacıoğlu arşivi.
- Ahmet Şükrü Bayındır: donanmatarihi.com/donanma-mecmuasi-39-2/ (Erişim: 15. 8. 2013).
- Süleymanpaşazade Sami: urun.gittigidiyor.com/koleksiyon/suleyman-nesib-photo-resna-65293116 (Erişim: 11. 3. 2013).
- Kadınlar Dünyası, nr. 1: Meral Akkent arşivi.
- Osmanlı Müdâfaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti İdare Heyeti: Serpil Çakır arşivi.
- Kadınlar Dünyası yazı kurulu (sağ/right): Meral Akkent arşivi.
- Kadınlar Dünyası yazı kurulu (sol/left): Serpil Çakır arşivi.

- Zeynep Hanım Konağı: Sarı/Akgün/Kurt, 2011: 6.
- Sabiha Zekeriyası Sertel: Meral Akkent arşivi.
- Halide Edip Adıvar: ilgiliforum.com/halide-edip-adivar-okudugu-okullar-t102239.0.html (Erişim: 1.3.2013).
- Ahmet Naim: bagcilar.bel.tr/icerik/198/9040/alimlere-vefa--babanzade-ahmet-naim.aspx (Erişim: 14. 9. 2013).

- Kadınlar Dünyası sayıları: Meral Akkent arşivi.
- Nuriye, 1913: 2.

- Hukuk Mektebi Binası: Saru, 1970: 59.
- Kadın Üniversitesi mühürleri: Baskın, 2007: 220, 221, 227.

- Mihri Rasim Müşfik Açıba: Özlem G. Dağoğlu arşivi.
- Hukuk Mektebi Binası: Saru, 1970: 59.
- İnas Sanayi-i Nefise, Mihri Hanım ve talebeleri, Ömer Adil, Kızlar Atölyesi, Tual / Yağlıboya, 81x118 cm. thearthistoryjournal.blogspot.de/2011/05/inas-sanayi-i-nefise-mektebi.html (Erişim: 7.9.2013, Blogdaki resim Eczacıbaşı Sanal Müzesi'nden alınmıştır).
- İnas Sanayi-i Nefise, öğrenci grup resmi: msgsu.edu.tr/tr-TR/tarihce/123/Page.aspx (Erişim: 7.9.2013).
- Zükür Sanayi-i Nefise: Caner Cangül arşivi.

Görsellerin ve alıntılarının basılı kaynakları / Printed Sources of illustrations and quotations

- Ağaoğlu, S. (2010). *Bir ömür böyle geçti*. İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Aksel, M. (1977). *İstanbul'un ortası*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Balkan, N. (2013 8 Mart). Nakiye Boyacıoğlu: *Dekan. GazeteSU* alumni.sabanciuniv.edu/tr/zoom/nakiye-boyacioglu-2/page/0/2 (Erişim: 3.4.2014).

- Zabel Yesayan: Aras Yayınevi.
- Zaruhi Serope Kavalçıyan: horizonweekly.ca/news/details/43233 (Erişim: 7. 3. 2014).
- Huriye Öniz Baha: tr.wikipedia.org/wiki/Huriye_%C3%96niz_Baha (Erişim: 10. 3. 2014).
- Nura Polatova: Rohat Alakom arşivi.
- Zabelle C. Boyacıyan: en.wikipedia.org/wiki/Zabelle_C._Boyajian (Erişim: 1.2. 2014).
- Saada Emin Kaatçılar: Güldane Çolak arşivi.
- Mukbile Reşat: Güldane Çolak arşivi.
- Melpo Logotheti Merlie: ime.gr/chronos/14/en/1923_1940/civilization/language/04.html (Erişim: 15.2. 2014).
- Helen Chalkousi: srv1-vivl-volou.mag.sch.gr/e-photos?page=6 (Erişim: 15.1. 2014).
- Seza Siran Zarifian Küpeliyan: www.litopedia.org (Erişim: 11.2. 2016).
- Azime Kutlay: Rohat Alakom arşivi.
- Alıntı / Quote: Yesayan, 2006: 203.

- Baskın, B. (2007). 2. *Meşrutiyet'te Eğitim, Kadın ve İnas Darülfünunu - İlk Kadın Üniversitesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Belkıs, M. (1913, 11 Temmuz). Millete ve Hükümete bir Hitabe: Hak İsteriz. *Kadınlar Dünyası*, nr. 86.
- Benk, A./ Kurdakul, Ş./ Yücel, T. (1982 Temmuz). "Macit Gökberk ve

- Hatice Sabiha Görkey: tr.wikipedia.org/wiki/Sabiha_G%C3%B6rkey (Erişim: 11.7. 2013).
- Ayşe Meliha Ulaş Ekeman: upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/58/Meliha_Ula%C5%9F.jpg (Erişim: 11.4. 2013).
- İnas Darülfünunu Edebiyat Bölümü kadın talebeleri: Dölen, 2010: 462.
- Ayşe Seniha Nafiz Hızal: tr.wikipedia.org/wiki/Seniha_H%C4%B1zal (Erişim: 11.9. 2013).
- Belkıs Mustafa: İstanbul Kadın Müzesi arşivi.
- Darülfünun Kimya Bölümü: Sarı/Akgün/Kurt, 2011: 8.
- Anatomi anfisi: Dölen, 2010: 461.
- Tip Fakültesi'nin ilk kadın öğrencileri: Sarı/Akgün/Kurt, 2011: 99.
- Ekmeleddin, 2010: 274.

- Grupların kendi kaynakları.

- Sabiha Bengütaş: sabihabengutas.com/sabihabengutas-bustleri.html (Erişim: 11.2. 2013).
- Süreyya Ağaoğlu: Yasemin İnceoğlu arşivi.
- Türkan Örs Baştuğ: http://tr.wikipedia.org/wiki/Türkan_Örs_Baştuğ (Erişim: 1.2. 2014).
- Sabiha Rifat Gürayman: arsv.itu.edu.tr/ek/I.T.U.%20ve%20Muhendislik%20Tarihimiz.pdf (Erişim: 1.12. 2013).
- Sara Farhi Huntzinger: Lina Filiba özel arşivi.
- Fani Kohen Motola: Naim Avigdor Gülyüz arşivi.
- Rahime Batu: gecmizgazete.com/haber/turkiye-nin-ilk-kadin-operatoru-rahime-batu-hastanesini-hibe-etmek-istiyor (Erişim: 15.2. 2014).
- Altan Edige: arsv.itu.edu.tr/ek/I.T.U.%20ve%20Muhendislik%20Tarihimiz.pdf (Erişim: 11.4. 2013).
- Beki Telvi Probst: berlinale.de/de/das_festival/festivalprofil/biographie/biografie-probst.html (Erişim: 11.2. 2014).
- Alıntı / Quote: Ağaoğlu, 2010: 65.
- Benk, 1982: 13.

- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi için bir yol haritası. *Eskişehir: Yükseköğretim Kurulu Yayın nr.: 2014/2*. Gözden geçirilmiş 2. baskı.
- Dölen, E. (2010). *Türkiye üniversite tarihi 1 - Osmanlı döneminde darülfünun 1863-1922*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

- Safiye Ali: Nuran Yıldırım arşivi.
- Müfide Küley: nobelmedicus.com/Content/1/15/102-107.pdf (Erişim: 17.2. 2014).
- Remziye Hisar: tukd.org.tr/images/kurucular/kurucular_12.jpg (Erişim: 11.7. 2014).
- Nuriye Pinar Erdem: fayzem.com/makale.php (Erişim: 11.2. 2014).
- Mari Paris Pişmiş: aas.org/obituaries/paris-marie-pismis-1911-1999 (Erişim: 11.2. 2014).
- Kamile Şevki Mutlu: biltek.tubitak.gov.tr/bilgipaket/biliminsanlari/turkbilimadami/S-329-58.pdf (Erişim: 11.7. 2014).
- Dursun Koçer arşivi.
- Sara Akdik: tukdsamsun.org.tr/mhaber.php?id=387 (Erişim: 11.6. 2014).
- Selma Soysal: istanbul.edu.tr/genel/idari/basinhalk/HABERLER/12_04_12/PDF/insancil_30.pdf (Erişim: 11.2. 2014).
- Nermin Abadan Unat fotoğrafı: Mehmet Uyarçıl.
- Alıntı / Quote Remziye Hisar: Oralalp, 995: 56-63.
- Alıntı / Quote Kamile Şevki Mutlu: Mutlu, 1953.

- Ekmeleddin, İ. (2010). *Darülfünun - Osmanlı'da kültürel modernleşme odağı*, C.1.
- Mutlu, K. Ş. (1953). Hekimlik mesleğinde Türk kadını. *İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 16(1): 98-108. Ayrı basım.
- Namal, A./ Öncel, Ö. (2009). Müfide Küley. *Nobel Medikus*, C. 5 (3), 102-107.

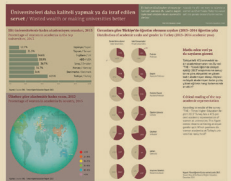

- Saffet Rıza Alpar: unutmayacagiz.com/ayse-saffet-alpar (Erişim: 1.6. 2014).
- İoanna Kuçuradi: Ali Kılıç arşivi.
- Meri Urgancıoğlu: esayan.com/mez1.htm (Erişim: 11.2. 2014).
- Janet Hanula Akyüz Mattei: vizyon21yy.com/images/Egitim_Genl/Onemli_Insanlar/Bilim_Insanlari/Turk_ve_Musliman_Bilim_Insanlari/Janet_Akyuz_Mattei.jpg (Erişim: 11.2. 2014).
- Dilhan Ezer Eryurt: benimmadamcuriem.org/bilim-kadınlarımız.html (Erişim: 1.2. 2013).
- Neşe Erdok: turkishairlines.com/images/skylife/11-2006/183/17_1832.jpg (Erişim: 11.2. 2013).
- Özel arşivler: Bedia Akarsu, Norma Razon, Belkıs İzer Halfon.
- Alıntılar / Quotes Nermin Abadan Unat: Çakır / Özekmekçi, 2009: 31 ve/and 39.

- Nuriye U. (1913 29 Ekim). Kadınların Tahsil-i İhtiyacı. *Kadınlar Dünyası*, nr. 115.
- Oralalp, F. (1995 Ağustos). Remziye Hisar. *Bilim ve Teknik*, 333, 56-63.
- Sarı, N./Akgün, B./ Kurt, Ü.E. (2011). *Kuruluşundan 1933 reformuna fotoğraflarla Darülfünun Tıp Fakültesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

- Özel arşivler: İvet Bahar, Arşaluy Kayır, Ersi Kalfoğlu, Nakiye Boyacıoğlu, Yeşim Arat, Marilena Z. Leana-Taşçılar, Sonia Amado, Eva Şartak, İrini Dimitriyadis.
- Nil Molinas: Naim Avigdor Gülyüz arşivi.
- Alıntı / Quote Nakiye Boyacıoğlu: Balkan, 2013.
- Alıntı / Quote Mükerrrem Belkıs: Belkıs, 1913.
- Alıntılar / Quotes Müfide Küley: Namal / Öncel, 2009: 104.

- Yükseköğretim Kurulu verileri, Aralık 2013: Çetinsaya, 2014: 97.
- Alıntı / Quote Nermin Abadan Unat: Çakır / Özekmekçi, 2009: 39.

- Saru, K.Ş. (1970). *İnsan Şerif Saru - Eğitim Hizmetinde Elli Yıl*. İstanbul: MEB.
- Üniversiteli Kadınlar Forumu, 2006.
- Yesayan, Z. (2006). Düşap ve Thomas Terziyan, Ekmekçiöğlü, L. ve Bilal, M. *Bir Adalet Feryadı* içinde, İstanbul: Aras Yayınevi, 201-205.

Zeynep Hanım Konağı Mansion of Ms. Zeynep

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi), Zeynep Hanım Konağı'nın sağ bölümünde 24 Ekim 1914'te öğretime başladı. Binanın sol bölümünde erkek öğrencilerin okuduğu Darülfünun bulunuyordu.

The Women's University started in the right wing of the mansion of Mrs. Zeynep, on 24 October 1914. The left wing was used by male students of the university.

Hukuk Mektebi (Mekteb-i Hukuk-i Şahane) Law School

İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi), 1916-1917 ders yılında eski Hukuk Mektebi (Mekteb-i Hukuk-i Şahane) binasında öğrenim verdi. Bu bina sadece kadın öğrencilere aitti.

Women's University moved to the building of the Law School in 1916-1917 where the women students were on their own, but moved back again in 1918-1919 to its first location.

İSTANBUL KADIN MÜZESİ

İKKV İSTANBUL KADIN KÜLTÜR VAKFI

İstanbul Kadın Müzesi

Varolan müzeler kadını müzede yeterince görünür kılmıyorsa, kadın belleği oluşturmuyorsa, kız çocukları ve kadınlar için olumlu rol modelleri sunamıyorsa, işte o zaman kadın müzeleri ortaya çıkıyor.

Türkiye'nin ilk, dünyanın üçüncü kent kadın müzesi olan İstanbul Kadın Müzesi, kent kadın tarihini keşfetmek, belgelemek ve paylaşmak için açıldı. 25 Eylül 2012'den itibaren sanal müze olarak Türkçe, İngilizce, Almanca ve İtalyanca 7/24 hizmet veriyor. Müzenin tüm çalışmaları gönüllüleri tarafından yürütülüyor. Kent kadın tarihi örneğinde nesiller, cinsler ve kültürlerarası bir iletişim platformu olmak, varoluş nedeni. İstanbul Kadın Müzesi bu özelliğini, fiziki bir mekânda da uygulayabilmeyi düşünüyor.

Meral Akkent
İstanbul Kadın Müzesi
Küratör

Women's Museum Istanbul

If the existing museums do not make women visible enough, if they do not make any contribution for developing the idea of women's history, if they do not offer positive role models for girls and women, women's museums will emerge.

Women's Museum Istanbul explores and documents women's history of Istanbul and shares knowledge about it. The museum has been operating as a virtual museum in Turkish, English, German and Italian since 25 September 2012. All activities of the museum are performed by volunteers. The museum serves as a platform for communication between generations, genders and cultural groups, taking women's history of Istanbul as a starting point. To serve this aim even better we are dreaming of turning the virtual museum into a physical one.

Meral Akkent
Women's Museum Istanbul
Curator

İstanbul Kadın Kültür Vakfı (İKKV)

İstanbul Kadın Kültür Vakfı (İKKV) eksikliğini duyduğu, önemine değer verdiği ve gelecek nesiller için anlamlı bir armağan olarak gördüğü, İstanbul Kadın Müzesi'ni gerçekleştirmek amacıyla 8 Mart 2011 tarihinde kuruldu.

Vakıf, İstanbul Kadın Müzesi projesini hayata geçirerek, İstanbul'un 2675 yıllık kadın tarihini gündemde tutan, kadın belleği oluşturan bir onurlandırma ve bilgilendirme mekânı yaratır, İstanbul Kadın Müzesi'nin dünya standartlarında çağdaş müzecilik kriterlerine göre çalışan profesyonel bir kurum olarak işletilmesini sağlar.

Gülümser S. Yıldırım
İstanbul Kadın Kültür Vakfı (İKKV)
Başkan

Women's Culture Foundation Istanbul

The Women's Culture Foundation Istanbul was founded on 8 March 2011 in order to create the Women's Museum Istanbul, as it was felt that there was a need for one given the importance of the issue. it is regarded as a gift for future generations.

By initiating the project of the Women's Museum Istanbul, the Foundation has creates a space to inform about and honor women's contribution in the city's almost 2700 years' history. The Women's Museum Istanbul to function as a professional institution based on world-standard understanding and the criteria of contemporary museology.

Gülümser S. Yıldırım
Women's Culture Foundation Istanbul
Board Chair